

КОРДОН

лінія безпеки

№8 2016



перспектива

BEZBRONI.NET

ЗАЛИШ «ТЕМРЯВУ» НА ВІЙНІ
стор. 32

актуально

Е-ДЕКЛАРУВАННЯ

ДЛЯ ВСІХ І КОЖНОГО
стор. 26

ВИКЛИК

МОЖЛИВО ВСЕ

МАЙОР ДПСУ ОБРАВ
НАЙСКЛАДНІШИЙ ШЛЯХ
стор. 44

post scriptum

P.S. 2016

У ФОКУСІ
ВИСОКОСНОГО

стор. 16

технології

ТАКТИЧНИЙ ЛАЗЕР

СЛІДАМИ ЗЕЛЕНОГО СПАЛАХУ
стор. 34

тренд

ЗОРЯНА ВАРТА

стор. 50



фото Дмитра СЛИВНОГО

КОРДОН

Центральний друкований орган
Державної прикордонної служби України
№8 (114) 2016

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:
Микола ЗОРИК
E-mail: nigo@ukr.net

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:
Дмитро СЛИВНИЙ
E-mail: sd-media@ukr.net

**РЕДАКЦІЯ ВИСЛОВЛЮЄ
ВДЯЧНІСТЬ ЗА ДОПОМОГУ
У ПІДГОТОВЦІ НОМЕРА:**

Арсенію ВЕРЕСУ
Андрію КУЧЕРУКУ
Ользі МІРОШНИЧЕНКО
Олегу СЛОБОДЯНУ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:
Тетяна ФІЛІПЕНКО
Наталія УСТЬЯНЦЕВА

ЛІТЕРАТУРНИЙ РЕДАКТОР:
Леся МЕДВЕДЕНКО

ДОДРУКОВА ПІДГОТОВКА:
ПП «Видавництво «Фенікс»

ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ:
Людмила ДЬОМІНА

Адреса редакції: 02099
м. Київ, вул. Ялтінська, 11
Тел./факс: (044) 566-43-30
E-mail: kordon@rvz.gov.ua

В журналі розміщені
ФОТОГРАФІЇ:
Сергія ГУДАКА
Миколи ЛАЗАРЕНКА
Михайла МАРКІВА
Валерія ОЛІЙНИКА
Михайла ПАЛІНЧАКА
Дмитра СЛИВНОГО

Виготовлено: ПП «Видавництво «Фенікс»
03680, м. Київ, вул. Штуова, 13-Б.
Тел.: 501-93-01

Наклад: 3005 примірників.
Підписано до друку: 19.12.2016

Свідчення про реєстрацію:
КВ№8070 від 28.10.2003.

Рукописи матеріалів, що не замовлялися
редакцією, не редакуються
та не повертаються. Думки авторів
публікацій журналу не завжди
збігаються з позицією редакції.
Відповідальність за достовірність
фактів, власних імен та інших
відомостей несуть автори публікацій.
Деякі з фотографій не є прямими
ілюстраціями до текстів. При
використанні матеріалів посилання
на журнал «Кордон» обов'язкове.

Підписний індекс: 48736

© «Кордон», 2016



Фото на обкладинці Дмитра СЛИВНОГО



10



4



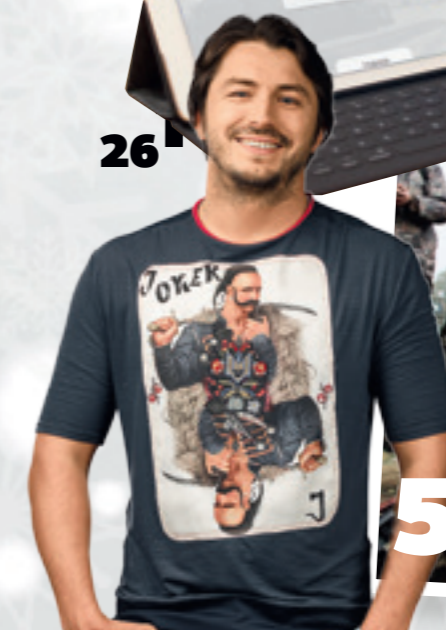
16



26



34



52



50

4 дата

ВАРТІ

10 з перших вуст

ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ –
ЗРОБИТИ СЛУЖБУ
МАКСИМАЛЬНО
ВІДПОВІДНОЮ
СУСПІЛЬНИМ ЗАПИТАМ

16 хроніка

P.S. 2016.
У ФОКУСІ ВИСОКОСНОГО

26 актуально

Е-ДЕКЛАРУВАННЯ

28 пам'ять

ВИКАРБУВАНІ У ГРАНІТІ

30 календар

32 перспектива

ЗАЛИШ «ТЕМРЯВУ»
НА ВІЙНІ

34 технології

ТАКТИЧНИЙ ЛАЗЕР

42 п'єдестал

ТРОФЕЇ СПОРТИВНІ

44 виклик

МОЖЛИВО ВСЕ

50 тренд

ЗОРЯНА ВАРТА

52 ексклюзив

ВАР'ЯТИ. ЗАРАДИ
СМІХУ І НЕ ТІЛЬКИ...



ВАРТІ

Цей день раз і назавжди змінив хід новітньої української історії. Він провів нову демаркаційну лінію у просторовому та часовому вимірах і став відправною точкою на складному шляху боротьби українського народу за європейські цінності і реформи у своїй державі. Впродовж трьох років нелегких випробувань Україна зазнала болючих втрат, але об'єднана неймовірно потужною силою нація не опустила рук. Ці люди варті того, аби про них писали книги, включали до підручників історії і віддавали шану на найвищому державному рівні.

День Гідності та Свободи, який щороку відзначає наша країна, вкотре доводить – народ зробив правильний вибір і не відступить зі свого шляху.

На урочистому заході 21 листопада до народу звернувся Президент України Петро Порошенко. Пропонуємо увазі читачів журналу повний виступ глави держави.

Я багато разів чув «Оду радості» – гімн Європейського Союзу. Проте зараз, у цій залі, мені спало на думку, що це найкраще виконання цього гімну, яке ми чули. Коли його співають студенти, які 21 листопада після злочинного рішення тодішньої української влади й українського уряду, прийняли рішення, що саме від них все залежить, і вони не згодні.

Сьогодні виповнюється три роки, як перша група нескорених, наголошую – тоді, було прийнято рішення, що там не буде політиків – вийшла на холодний граніт у центрі української столиці. Вони мали дуже прості вимоги, вони не вимагали підвищення зарплат чи зниження податків. Їхні вимоги були дуже лаконічними – підписати Угоду про асоціацію з Євросоюзом і не блокувати природний рух нашої держави України до Європи. Саме тому цей історичний Майдан отримав назву Європейський. А Революція Гідності підвела ризик і під російсько-радянським минулим, і під пострадянським періодом. Вона встановила чітку демаркаційну лінію і в просторі, і в часі. Позначила виразний кордон, який відділяє і віддаляє наш українській, європейський світ від їхнього «руського мира».

За три роки після Євромайдану ми зазнали болючих випробувань. Ми втратили найкращих. Ми пережили чимало розчарувань. Однак через те, що знаємо – країна на правильному шляху, у нас ніколи не опускалися і не опускаються руки. Віра й надія міцнішають, мудрість стає глибшою. А набутий досвід гартує і не залишає сумнівів у нашій з вами перемозі. Сьогодні Україна та Європа значно ближчі одна до одної, ніж три роки тому. Це означає, що плани й вимоги Євромайдану втілюються в життя.

В цей четвер я вирушаю до Брюсселя на саміт Україна – ЄС. Наголошую, що наша країна виконала 144 пункти Плану дій з візової лібералізації, чим довела всьому світові нашу спроможність впроваджувати євроорієнтовані реформи будь-якого рівня складності. Наголошую, що, в першу чергу, ці реформи потрібні нам, українцям, і не лише для отримання безвізового режиму, а для зміни країни і перетворення її на європейську державу. Саме ми з вами за цей час повністю перебудували міграційну та прикордонну системи, створили основу антикорупційної інфраструктури тощо. Дуже добре, що відбувається те, у що багато хто вже не вірив. Минулого тижня Рада Євросоюзу одностайно ухвалила рішення, яким визнала повне виконання Україною всіх зобов'язань. Рада Євросоюзу задекларувала політичну волю Союзу та всіх його членів надати Україні безвізовий режим і включила, нарешті, «зелене світло» на цьому шляху.



У його впровадженні, крім дуже практичної цінності для мільйонів українців, без віз, лише за українським біометричним паспортом подорожувати по Європі, криється ще глибокий символізм. Цей символізм знаменує подальше зближення України та Європейського Союзу. Дивлячись на ці кадри з Євромайдану, отримуючи соціологічні опитування сьогодні, можемо сказати – Україна є найбільш еврооптимістичною країною в Європі. Коли в окремих країнах Євросоюзу панує євроскептицизм – нехай вони у нас вчаться як любити Європу, як боротись за європейські цінності і як реформувати державу. Скасування візового режиму – це падіння ще одного бар'єра в нашому єдиному цивілізаційному просторі.

Як я вже вчора доповідав у телевізійному зверненні до співвітчизників з нагоди Дня Гідності та Свободи, мої переговори з лідерами інституцій та держав-членів Європейського Союзу дають підстави прогнозувати, що буде знайдено і взаємоприйнятний компроміс між Україною, Євросоюзом та Нідерландами. Це те, чого вимагали студенти на Майдані. Ми її підписали влітку 2014 року і завершили процес ратифікації, тому жоден євроскептицизм не зупинить ратифікацію нашої Угоди. Я сподіваюсь, що найближчим часом цей процес ратифікації завершиться. Решта 27 країн це зробили давно. І я дуже дякую всім країнам за таку рішучу підтримку України.

Я наголошую, що Угода вже почала давати результат. Частка Європейського Союзу в нашій зовнішній торгівлі становить вже зараз 41%. Ринок ЄС потроху починає компенсувати той колосальний удар по українській економіці, соціальній сфері та рівню життя, якого завдала нам Росія –

тим, що розпочала війну і в рамках гібридної війни закрила доступ українським товарам на свій ринок та блокувала транзит в інші країни.

Від самого початку російської агресії проти нас, українців, на сході нашої країни і в Криму, наша держава відчуває солідарну підтримку демократичного світу, в першу чергу, країн Великої сімки та Європейського Союзу. Я щиро вдячний лідерам Сполучених Штатів, Німеччини, Франції, Великої Британії, Італії та Іспанії за ухвалені днями рішення продовжувати санкції щодо Росії до припинення агресії проти України. Сподіваюсь, що такий підхід буде покладено і в основу чергового рішення Ради Європейського Союзу щодо продовження дії секторальних та економічних санкцій проти Росії.

15 листопада комітетом Генасамблеї Організації Об'єднаних Націй був підтриманий, ініційований нами і схвалений в якості ко-спонсорів ще багатьма державами – нашими партнерами, проект резолюції про ситуацію з правами людини в Криму. Вперше в офіційних документах ООН Росія названа тим, ким вона є насправді – державою-окупантом, а Крим та Севастополь – тимчасово окупованою територією. Ще раніше Парламентська Асамблея Ради Європи ухвалила документ, в якому ситуація на сході прямо характеризується як російська агресія проти суверенної незалежної держави.

Вияви подібної солідарності вже нарешті трапляються автоматично. Так, вони потребують чималих зусиль з боку української дипломатії. Російський авторитарний режим, який «замочив у сортирі» демократію у власній країні, залюбки користується її інструментами для досягнення власних цілей за межами Росії. І, наголошую, не лише



“Сьогодні виповнюється три роки, як перша група нескорених вийшла на холодний граніт у центрі української столиці. Їхні вимоги були лаконічними – підписати Угоду про асоціацію з Євросоюзом і не блокувати природний рух нашої держави України до Європи. Саме тому цей історичний Майдан отримав назву Європейський. А Революція Гідності підвела ризик під російсько-радянським минулим. Вона встановила чітку демаркаційну лінію і в просторі, і в часі.

в Україні, а й у всій Європі. «Троянські коні Кремля» – так промовисто називається пізнавальна і цікава книжка, яка днями вийшла під егідою Атлантичної Ради. Дослідження аналізує вплив Москви на політичну ситуацію в цілій низці європейських країн. І там описано, напевно, лише верхівку айсберга.

Крім того, реалізації нашої європейської стратегії перешкоджає і потужний континентальний тренд до посилення ліво- та праворадикальних рухів, які спільними зусиллями підривають єдність Європи. А якби було ухвалено рішення створити інтернаціонал популістських рухів, Україна змогла би делегувати до нього одразу кілька парламентських і не менше чортової дюжини позапарламентських сил. Тут ми точно в їхньому тренді.

Я маю, шановні пані та панове, звернути увагу і на ці тенденції, тому що вони, погодьтеся, є достатньо важливими для того, аби ми їх враховували в нашій європейській стратегії.

Ця стратегія має не лише зовнішній вектор, але й вимір внутрішньої європеїзації. Євромайдан, Революція Гідності повернули нас до парламентсько-президентської моделі влади, демократизували і європеїзували нашу політичну систему. За три роки проведено три чесні, прозорі виборчі кампанії. В середньому – по одній на рік, хоча дехто у нас вважає, що треба ще частіше, ще виборів не вистачає.

В умовах зовнішньої агресії я не поступився тиску і не пішов на впровадження військового стану. Такий крок істотно посилює би повноваження Президента як Верховного Головнокомандувача, але я думав не про себе, а про країну, про необхідність зберегти і зміцнити

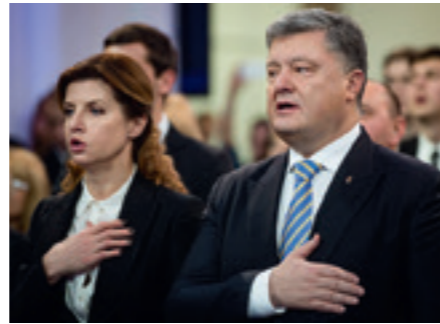
все те, що є ознакою європейської культури – систему стримувань і противаг, політичну конкуренцію, права й свободи українських громадян, насамперед, свободу слова.

Вражаючим є прогрес у розвитку громадянського суспільства. Волонтери й активісти своїми діями не лише зміцнюють українців як політичну націю. Вони виконують і важливу функцію вартових демократії. Влада на всіх рівнях відчуває потужний громадський контроль і адекватно реагує на ключові зауваження.

Проте є одна дуже суттєва, головна я би сказав, перешкода, яка не дозволила поки що більшості українців відчутися наше очевидне зближення з Європою. Європеїзація, на жаль, поки що не торкнулася рівня життя. Це єдина сфера, де ми за три роки не наблизилися до європейських стандартів. Сталося це в силу об'єктивних факторів. Три роки тому ми опинилися без армії і без Збройних Сил. Величезні гроші, вперше більше 5% внутрішнього валового продукту ми вимушені були спрямовувати на сектор оборони і безпеки, на створення нової армії. Сьогодні, хто б не приїжджав до нас, з яких би країн не приходили партнери, всі вони чітко відзначають – ви зробили неможливе, створивши нові, якісні, потужні Збройні Сили, які продемонстрували здатність зупинити агресора.

Отже, кожна копійка, яка була витрачена на Збройні Сили України протягом цих трьох років – це було правильно. Це правильні пріоритети для правильної європейської держави.

Звичайно, що нам перешкодило агресивне закриття російського ринку, звичайно, зовнішня кон'юнктура була дуже важка і низка суб'єктивних



факторів, зокрема запізнення з економічними реформами як мінімум на два десятиліття, бо більшість цих реформ наші європейські партнери зробили ще на початку 90-х. Та я впевнений, що незабаром ефективність українських економічних реформ відчуватиме більша кількість людей, і підвищення рівня життя вже стоїть на порядку денному зараз.

Ще раз і ще раз наголошую: все буде гаразд, якщо ми з вами не дозволимо окремим політикам обнулити результат, досягнутий такою дорогою ціною.

Наскільки вражаючу єдність демонструє нині суспільство, настільки роз'єднаним та егоїстичним є наш політичний клас. Я абсолютно не відчуваю потреби, з огляду на зовнішні обставини, регулювати й тримати градус політичної конкуренції в межах розумного. Властиве будь-якій демократичній системі змагання влади, змагання з опозицією, не повинне вилитися у внутрішню війну – війну без правил, яка послабила б країну перед зовнішньою загрозою. Що більш каламутна вода, то більше шансів, що ворог ловитиме в ній свою рибу.

Весною ми будемо відзначати сто років початку Української національної революції минулого століття. Ще раз і ще раз наголошую – уявіть собі, якби чотири ключові фігури тодішньої епохи, а саме Грушевський, Винниченко, Петлюра, Скоропадський змогли би тоді винести за дужки свої внутрішні розбіжності і об'єднатися перед зовнішніми викликами... Висновок – очевидний.

Отже, я розраховую на підтримку моїх зусиль з вашого боку в боротьбі за стратегічну єдність всіх без винятку проєвропейських

політичних сил. Як слушно було зауважено днями на Всеукраїнській раді церков «критика осіб та їхніх дій не повинна перетворюватися на руйнування і знищення самих основ української державності. Критикуючи дії Президента, Кабінету міністрів, Верховної Ради та інших інституцій, потрібно зберігати повагу та підтримувати самі ці інституції – тільки так може працювати демократична країна». Це слова Патріарха Філарета.

Отже, бути відповідальними, не шукати простих відповідей на складні питання, усвідомлювати, що майбутнє України винятково в наших руках, і ніхто крім нас, не зробить нашу країну успішною, сильною – це наш обов'язок перед тими, хто майже три роки тому загинув на вулиці Інститутській, поліг від ворожої кулі на Донеччині чи Луганщині, хто помер від ран у військових шпиталях.

Коли Росія напала на Україну, багато хто з героїв Майдану добровольцем, одразу з нашої самооборони пішов на фронт. Сьогодні я особливо хотів би відмітити двох хлопців, які назавжди залишилися вісімнадцятирічними, які були на Майдані за покликом душі. Це вісімнадцятирічний Сергій Табала, кіборг «Север», родом з Сумщини. Своїм життям заради України, котре він віддав у Донецькому аеропорту, він назавжди увійшов до української історії. Вісімнадцятирічний волинянин Андрій Снітко під Іловайськом наклав власним тілом російську гранату, рятуючи побратимів-українців. Я прийняв рішення у день річниці Майдану найвищим чином майданівцям, Сергієві Табалі та Андрієві Снітці, присвоїти звання Героїв України – посмертно.



“ За три роки після Євромайдану ми зазнали болючих випробувань. Ми втратили найкращих. Ми пережили чимало розчарувань. Однак через те, що знаємо – країна на правильному шляху, у нас ніколи не опускалися і не опускаються руки. Віра й надія міцнішають, мудрість стає глибшою. А набутий досвід гартує і не залишає сумнівів у нашій з вами перемозі.

Прошу присутніх вшанувати хвилиною мовчання пам'ять Андрія і Сергія, всіх наших героїв, полеглих на полях російсько-української війни, а також героїв Небесної Сотні, хвилиною мовчання.

Шановні пані та панове!

Хотів би окремо зупинитися на питанні створення Меморіального комплексу Героїв Небесної сотні.

Комплекс не лише фактом свого існування, але і розташуванням, і виглядом, має нагадувати про ту високу ціну, яку український народ заплатив за незалежність, свободу і демократію.

Я поділяю і підтримую позицію громадських організацій, зокрема організації «Родина Героїв Небесної Сотні», що цей музей має бути сучасним, дивитися в майбутнє, має бути сформований кращими світовими і українськими митцями і розташований на земельній ділянці за адресою «Алея Героїв Небесної Сотні».

І якщо треба взяти на себе політичну відповідальність і віддати розпорядження, щоб саме там, на території, яка безпосередньо прилягає до місця загибелі активістів під час Революції Гідності, я цю політичну відповідальність беру на себе і віддаю розпорядження, щоб питання виділення земельної ділянки, яке досі не вирішувалося, оскільки нібито є кілька судових рішень щодо передачі її в різні роки різним власникам, у тому числі і приватним...

Я наголошую, що потрібне політичне рішення, я його приймаю. Меморіал і музей Революції буде саме на Алеї Героїв Небесної Сотні, на колишній вулиці Інститутській.

Я виступаю ініціатором і першим спонсором створення благодійного фонду зі збору коштів для будівництва музею і меморіалу та проведення міжнародного конкурсу на його найкращий проєкт.

Щиро сподіваюся, що спорудження цього надзвичайно важливого для нашої спільної справи об'єкта стане по-справжньому всенародною справою. Такою самою, як був наш Європейський Майдан. Майдан, який об'єднав громадян різних верств, поглядів, віросповідань, статків на боротьбу за спільне майбутнє. Спорудження, наповнення і підтримка в подальшій діяльності музею Революції буде логічним продовженням цієї об'єднуючої місії Майдану.

Долаючи величезний політичний, військовий, економічний спротив з боку російського агресора нове українське суспільство наполегливо і невпинно будує власний європейський дім.

Від усього серця вітаю вас з Днем Гідності і Свободи.

Слава учасникам Майдану!

Слава Збройним Силам України і слава Україні! К

ЗА МАТЕРІАЛАМИ
PRESIDENT.GOV.UA





ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ – ЗРОБИТИ СЛУЖБУ МАКСИМАЛЬНО ВІДПОВІДНОЮ СУСПІЛЬНИМ ЗАПИТАМ

Отримати беззаперечний мандат довіри суспільства – таке амбітне завдання ставить сьогодні перед собою Державна прикордонна служба України. Адже саме підтримка усієї громади багатомільйонної країни і є головним індикатором ефективності роботи кожного правоохоронного органу, його своєрідним іспитом на відповідність принципам демократії та їх головним цінностям. Про те, з якими здобутками завершує відомство 2016 рік, які напрямки діяльності вийдуть у пріоритети в наступному та як, власне, формується політика органу, котрий виконує свої завдання на передових рубежах держави, ми попросили розповісти Голову Служби генерал-полковника Віктора НАЗАРЕНКА.

– Вікторе Олександровичу, почну з особистого запитання. Понад два роки тому Ви очолили прикордонне відомство у дуже складний для України час. Чи усвідомлювали ви тоді, з якими проблемами доведеться зіштовхнутися керівникові структури, котра потребувала негайних реформ? Які головні кроки для себе визначили та чи задоволені сьогодні досягнутим?

– Я – людина військова. Тому, коли мене викликав Президент України і визначив завдання, які повинна виконувати Служба, зрозумів, що у критичний для країни час не можу залишатися осторонь. Але, скажу відверто, на час призначення до кінця не усвідомлював усіх тих проблем, з якими

доведеться зіштовхнутися і мені, і колективу, який вирішив працювати зі мною.

Насамперед це стосується того рівня корупції, який існував в Службі. На жаль, і сьогодні, після двох років важкої й активної боротьби з цим явищем, ми не змогли його здолати до кінця, хоча й зробили для цього чимало.

Що стосується іншого складного питання, яке на той час вимагало нестандартних рішень, – це повне перезавантаження логіки дій щодо охорони і оборони кордону. Усі знають, що ми були відомством суто правоохоронним, з відповідним оснащенням і озброєнням. Коли почалися бойові дії, необхідно було якнайшвидше посилити військову

складову, залишаючись при цьому правоохоронним органом. Нам це вдалося і, що дуже важливо, нас підтримали і зрозуміли європейські та американські колеги. У результаті відомство зуміло створити потужні бойові резерви та забезпечити підрозділи усім необхідним майном та технікою. Крім цього, ми провели перепідготовку персоналу – починаючи від основ тактики і закінчуючи оперативними заходами. Це знання і навички, необхідні для того, щоб не тільки охороняти, а й захищати та боронити наші рубежі.

Однак найголовніше, що сьогодні по всьому периметру державного кордону, в тому числі у зоні АТО та на адмінмежі з Кримом, ми виконуємо винятково ті функції, які покладені на Державну прикордонну службу. Але в чіткій взаємодії зі Збройними Силами України, Національною гвардією, Національною

працювати над підвищенням іміджу відомства. Адже виконання цих завдань залежить не тільки від мене особисто, а й від кожної посадової особи, яка безпосередньо знаходиться у наряді чи виконує інші завдання – аналітичні, оперативні або військові. І коли кожен з нас буде переживати за спільну справу, коли вноситиме свій посильний, хай і невеличкий внесок у цей «кошик» довіри, тим більшою буде віддача.

Що стосується соціологічних показників, наше Відомство таких досліджень не проводить, оскільки це достатньо дороге задоволення – а ми керуємося бюджетом, який спрямовуємо на завдання з безпосередньої охорони кордону. Але наші партнери із європейської місії EUAM періодично вивчають суспільну думку та рівень довіри до правоохоронних органів. За останні роки ми бачимо, що від одного до наступного до-

Служіння державі – важка праця. Цей процес не має кінця, адже планка вимогливості і до себе, і до підлеглих постійно підвищується. Але сьогодні наше відомство – це колектив професіоналів та справжніх патріотів. А випускники навчальних закладів, які приходять до наших лав з новою ідеологією, – його майбутнє.

поліцією та Службою безпеки з відповідним контролем з боку як правоохоронних, так і цивільних структур.

За ці два роки я переконався, що ми разом з усім колективом йдемо вірним шляхом. Незважаючи на шалений спротив, нам вдалося змінити філософію відомства і гасло: «Служити! Захищати! Допомогати!» їй повністю відповідає. Основне завдання, яке мені визначив Президент, і яке я ставив перед собою та перед людьми, – зробити Держприкордонслужбу максимально відповідною суспільним запитам. Найголовніше – захищати інтереси законотворчого громадянина, який перетинає кордон. Люди хочуть, щоб цей процес був комфортним, хочуть відчувати повагу та підтримку. І це ми маємо їм забезпечити.

Звичайно, служіння державі – дуже важка праця. Іноді невдячна. Цей процес не має кінця, адже планка вимогливості і до себе, і до підлеглих постійно підвищується. І все ж, хочу сказати, що на цьому шляху протягом двох років ми зуміли зібрати команду однодумців. Як би пафосно це не звучало, але на будь-яку вершину без підтримки дуже складно дістатися. Це дорога, яку долає команда. І я сьогодні пишаюся цією командою. Так, ми багато критикуємо себе і підлеглих, іноді вдаємося до непопулярних заходів. Але я вважаю, що сьогодні наше відомство – це колектив професіоналів та справжніх патріотів. А випускники навчальних закладів, які приходять до наших лав з новою ідеологією, – його майбутнє.

– У демократичних країнах діяльність кожного державного органу оцінюють насамперед за рівнем підтримки у суспільстві та відкритістю. Який, на Вашу думку, рівень довіри громадськості до Держприкордонслужби та що робиться для його зростання?

– Ми вважаємо підвищення рівня довіри до Держприкордонслужби одним з наших пріоритетних завдань. Тому що, тільки маючи мандат від населення, ми можемо ефективно виконувати ті завдання, які нам визначені Президентом, Урядом України, кожним нашим співвітчизником. Колегія Служби вимагає від усіх керівників на своєму рівні постійно

слідження цей показник зростає. Взагалі суспільна довіра – це виклик і велика відповідальність кожного. Коли прикордонник приходить на службу, він повинен забути про себе особисто і цілком віддатися роботі на благо людей. Лише тоді, коли кожен сповідуватиме ці цінності, ми зможемо говорити про повну довіру суспільства. Це своєрідний лакмусовий папірець діяльності будь-якої установи, будь-якої структури. Наша мета – працювати так, щоб наше відомство максимально відповідало вимогам народу України і керівництва держави.





– Наступне запитання, власне, безпосередньо пов'язане з попереднім. Ви вже торкнулися теми корупції, яку у суспільстві справедливо вважають однією з найбільших загроз. Що вдалося зробити, аби наших співробітників більше ніколи не таврували словом «хабарник»?

– Звичайно, ми дуже багато робимо для того, аби у майбутньому люди забули, що таке корупція на кордоні. Зокрема, й тими важелями, які має в руках керівництво держави. Наведу тільки один приклад. Ми зуміли домогтися підвищення грошового забезпечення наших військовослужбовців – це дає вагомий підстави мені як керівнику Служби вимагати від себе та своїх підлеглих відповідного рівня як військової, так і громадянської дисципліни. У цьому питанні нас підтримав Президент України, Уряд та значна кількість народних депутатів. У зв'язку з цим звертаюся до усього особового складу: ви отримуєте гідне гро-

Ми використовуємо різні важелі – моральні, матеріальні, дисциплінарні. Той, хто не піддається впливу – відповідає перед законом. Але я впевнений, що з часом психологія наших співробітників – від рядового до генерала – зміниться, і ми усією громадою це явище подолаємо.

– Чи змінилася за рік ситуація на лінії розмежування та на адмінмежі з Кримом, і як позначилося це на роботі прикордонних підрозділів?

– Найголовніше те, що завдяки Мінському процесу впродовж цього року нам вдалося уникнути масштабного розвитку військового конфлікту на сході країни та мінімізувати втрати особового складу й мирного населення. Вважаю, що це – головне досягнення року.

З точки зору прикордонної тактики, ми суттєво посилили наші підрозділи у зоні АТО, укріпилися в інженерному відношенні, вдосконалили алгоритм взаємодії із ЗСУ та іншими правоохоронними органами. Втім, будемо відвертими: ситуація в зоні АТО та на адміністративній межі з Кримом залишається складною і напруженою. Незаконні збройні формування постійно порушують домовленості про перемир'я, майже щодня обстрілюють КПВВ та наші позиції на лінії дорожніх коридорів. Як приклад, лише з 1 вересня таких обстрілів було більше тридцяти. Тобто, ризики та загрози залишаються. Як і провокації з боку спецслужб РФ та злочинних угруповань, куратори яких знаходяться у тій же Росії. Вони спрямовані насамперед на те, щоб підірвати ту тимчасову стабільність, яку ми на сьогодні маємо. Поки що ці провокації нам вдалося зривати.

Звичайно, ми намагаємося забезпечити належні умови для громадян, які перетинають лінію розмежування. Однак при цьому необхідно розуміти, що вирішення проблем людей з тимчасово окупованих районів можливе лише після повного відновлення територіальної цілісності держави. Ми робимо усе, що від нас залежить, аби їм допомогти. Та допоки не припинено обстріли

Ми зуміли домогтися підвищення грошового забезпечення наших військовослужбовців – і це дає вагомий підстави мені як керівнику Служби вимагати від себе та своїх підлеглих відповідного рівня як військової, так і громадянської дисципліни.

шове забезпечення, тож подумайте, чи варто себе ганьбити, адже рано чи пізно наслідки будуть сумними. Згадайте своїх майже 900 колишніх колег, яких було звільнено у цьому році за різними негативними статтями. Згадайте про понад 30 хабарників у погонах, позбавлених військового звання, та 44 осіб, яких було засуджено. І наступного року ця робота тільки посилюватиметься.

Нещодавно ми завершили спільну із Посольством США в Україні антикорупційну програму «Виклики тисячоліття» і тепер підписали новий спільний проект з колегами із Сполучених Штатів Америки та МОМ. Він стосується подальшого перезавантаження на нових засадах наших підрозділів внутрішньої і власної безпеки.

На жаль, сьогодні, ми поки що маємо достатньо високий рівень корупції. Проте є й багато позитивних сигналів. Зокрема, минулого року зафіксовано 275 відмов наших співробітників від хабара. Цьогоріч таких відмов уже майже тисяча. І це, на мою думку, найскравіший показник того, що поступово лави «зелених кашкетів» очищуються.

КПВВ російськими найманцями, питання комфорту, як і питання безпеки, залишається відкритим. Але я оптиміст і переконаний, що невдовзі штучні перепони всередині нашої держави згадуватимуться людьми, як страшний сон.

– За останні два роки нелегальна міграція стала проблемою для багатьох європейських країн. На українських горизонтах у цьому питанні все спокійно?

– На сьогодні міграційна ситуація на наших кордонах – і це підтверджено іноземними експертами – не вважається загрозливою, а розглядається як стабільна і контрольована. Наприкінці травня цього року ми провели конференцію з цього питання в Одесі із залученням практично усіх фахівців та експертів країн Чорноморського басейну. На ній також були представники Польщі, Литви, Агенції ФРОНТЕКС, інших міжнародних організацій, які відслідковують це питання. В Україні великих проблем наразі немає, але потрібно бути готовими до будь-якого розвитку ситуації. Тому ми постійно аналізуємо, які міграційні

загрози існують. А протидіяти цьому явищу можна тільки спільно з правоохоронцями нашої держави та іноземними партнерами, насамперед з ЄС, які безпосередньо у цьому зацікавлені.

За останні два роки ми розпочали не тільки спільний прикордонний контроль, а й спільно охороняти кордон, як у тактичному, так і в оперативному плані. Цього року ми провели 15 масштабних прикордонних операцій та профілактичних заходів. Сім з них – спільно з іноземними колегами, зокрема й з європейських країн. І це суттєво підвищило рівень нашої роботи. У цьому році безпосередньо на кордоні ми затримали трохи більше тисячі незаконних мігрантів – переважно з традиційних регіонів міграційного ризику – Південно-Східної Азії та Африки. Якщо порівняти цю цифру з тим потоком, який іде у Європу, до прикладу, через Балкани, то стане зрозуміло, що наразі Україна у цьому питанні малоприваблива. Загалом: на кордоні та в середині країни ми виявили понад 2,5 тисячі незаконних мігрантів.

При цьому хочу підкреслити, у центрі нашої уваги – не самі нелегальні мігранти. Це знедолені люди, які потрапили у скрутне становище і змушені шукати кращої долі на чужині. Іноді така незаконна подорож може обернутися для них трагедією. Ось нещодавній приклад: вночі через Тису переправлялася група нелегальних мігрантів і дві жіночки потрапили під лід. Їх врятував наш військовослужбовець. Зараз із ними все добре, але якби не прикордонник, жінки могли б загинути. І такі випадки час від часу трапляються, особливо взимку. Тому ми зосереджуємо зусилля на, власне, організаціях незаконної міграції. Загальновідомо, що це дуже прибутковий бізнес, побудований на горі людей. Але найгірше те, що міграційні канали можуть використовувати з певною метою й іноземні спецслужби, і терористи. Лише цього року ми дискредитували діяльність 31 такого каналу – і це, скажу вам, дуже суттєва цифра. Ми встановили причетність до протиправної діяльності 77 осіб. До органів досудового розслідування було направлено 131 повідомлення про виявлення

ознак кримінального правопорушення. Нагадаю, що стаття 332 Кримінального кодексу передбачає позбавлення волі за незаконне переправлення осіб через кордон від трьох до дев'яти років. Так от, у 2016-му за цією статтею вже засуджено десять осіб. Сьогодні ми працюємо по дванадцяти транскордонних каналах незаконної міграції.

– Вікторе Олександровичу, Ви щойно повернулися з двох робочих поїздок до Угорщини та Туреччини. Розкажіть про їх результати.

– Це були дуже конструктивні робочі зустрічі за результатами спільної роботи протягом року, і, звичайно, визначені пріоритети нашої подальшої співпраці. Зокрема, з угорськими колегами підписано низку важливих документів. Один з них стосується відкриття наступного року Спільного контактного пункту «Захон» на території Угорщини, де у цілодобовому режимі здійснюватиметься обмін інформацією між обома відомствами. Це буде комунікаційний центр, причому не тільки з прикордонниками та поліцією Угорщини, а через них – і з усіма європейськими країнами. Крім цього, ми спланували заходи, пов'язані з питаннями аналізу ризиків, кримінального аналізу, прикордонного контролю, спільного патрулювання, навчання персоналу тощо.

Також ми погодили в найкоротший термін опрацювати питання щодо збільшення часу функціонування двох пунктів пропуску на спільному кордоні – «Дзвінкового» і «Косіного» – та погодили прискорення запровадження спільного контролю у «Великій Паладі».

До речі, нашої делегації продемонстрували сербську ділянку, де угорці створюють інтелектуально-захисний кордон. Там уже облаштовано 173 кілометри і мені приємно відзначити, що технології, які вони впроваджують, фактично такі ж, як і у нас на українсько-російському кордоні. Тобто, ми йдемо одним шляхом. Хіба що коштів у них набагато більше і до цього проекту залучено практично усі силові відомства





держави. Загалом я вважаю, що ця зустріч заклала міцні підвалини для подальшої взаємодії наступного року.

– Які перспективи обіцяє наступного року українсько-турецька співпраця?

– Зазначу, що це була перша за більш ніж три роки зустріч керівників такого рівня. Ми фактично відновили співробітництво з Береговою охороною Туреччини. Там також іде реформа. Їхня Берегова охорона сьогодні підпорядковується МВС, тому ми провели додаткову зустріч із керівництвом цього відомства, під час якої було висловлено абсолютну підтримку прагненням українського народу, а також діям Президента і Уряду України щодо забезпечення територіальної цілісності нашої держави – і це особливо підкреслювалося. Ми також розглянули питання спільної протидії незаконній міграції, контрабандній діяльності, наркотрафіку та всім іншим можливим злочинним проявам в акваторії Чорного моря. Нам було представлено усі новітні технології, які використовує Берегова охорона Туреччини. Вперше у житті я був у Босфорі.

Ми його пройшли повністю, подивилися на системи охорони і оборони, причому турецька сторона з нами спілкувалася абсолютно відверто. Хоча сказати, що наступний рік буде дійсно роком активної роботи турецької і української сторони із забезпечення спільних інтересів двох наших держав в акваторії Чорного моря. Цією поїздкою я також дуже задоволений. За її результатами ми підписали протокол. Ним, зокрема, заплановано взаємне стажування персоналу обох відомств з обміну досвідом щодо правоохоронних обов'язків на морі та проведення пошуково-рятувальних операцій.

– Державна прикордонна служба – єдина із силових структур відмовилася від осіннього призову солдатів строкової служби. На чому ґрунтувалось таке рішення?

– У нас вісім років не було строкової служби. Ми свідомо відмовилися від неї як професійне відомство, адже це шлях, яким ідуть усі прикордонні структури демократичних країн. Чому навесні відновили призов? По-перше, це було викликано тією непростюю обстановкою на сході країни, яка потребувала збільшення чисельності персоналу для охорони і оборони кордону, причому з дуже обмеженим бюджетом. Може це й прозвучить трохи прямолінійно, але коли ми порахували, скільки «коштує» військовослужбовець строкової служби і контрактник, то зрозуміли, що за такий короткий період не можемо собі дозволити набрати необхідну кількість останніх. Тут кілька причин – починаючи від фінансового забезпечення і закінчуючи фактором часу. Тому було прийнято рішення і про набір строковиків. Ми призвали приблизно 3800 молодих людей, причому відбір був дуже ретельним. Навесні вони звільнятимуться і, сподіваємося, що мінімум одна третина з них залишиться в нас на контрактній службі. У майбутньому ми не плануємо відновлювати призов, якщо не виникне такої необхідності. Це, повторюю, був тимчасовий захід, тому, думаю, що тим, кого ми призывали, пощастило. Переконали, що це наш бойовий резерв на перспективу.



– Багатьох наших читачів цікавлять питання соціального захисту прикордонників. Якими здобутками у цій сфері можна пишатися і що планується на наступний рік?

– Знаєте, не може бути захищеного кордону без захищеного військовослужбовця чи службовця, який забезпечує його охорону. Звичайно, усі проблеми неможливо вирішити за одну добу чи навіть за рік. Але ми створили відповідну програму і послідовно відповідно до неї працюємо. Тому для нас соціальний пакет – це цілий комплекс заходів, який за рішенням Колегії Служби ми

Не може бути захищеного кордону без захищеного військовослужбовця чи службовця, який забезпечує його охорону. Тому для нас соціальний пакет – це цілий комплекс заходів, який за рішенням Колегії Служби ми тримаємо на постійному контролі.

тримаємо на постійному контролі. Він реалізується за кількома напрямками, і в цьому нас підтримує керівництво держави: і Президент, і Уряд, і Міністр внутрішніх справ. У році, що минає, нашим головним завданням у цій сфері було підвищення грошового утримання військовослужбовців. Скажу відверто: процес виявився надскладним, але ми зуміли це питання вирішити.

Наступний крок – забезпечення військовослужбовців житлом. Минулого року ми дуже активно просунули цю програму, і хоча було виділено всього 60 мільйонів гривень, пішли шляхом завершення недобудованих об'єктів на наших же землях. Завдяки цьому вартість житла була невисокою, тому ми здали приблизно 300 квартир та понад 120 кімнат. Тим самим зуміли частково вирішити житлову проблему у таких великих містах як Одеса та Харків, де житло взагалі не будувалося багато років.

Вводилися в експлуатацію й житлові площі у Чопі, Хмельницькому, інших містах. Хочу звернути увагу й на те, що ми не забували і про невеликі підрозділи, яких у нас дуже багато.

На цей рік у бюджеті на будівництво житла нам було виділено 200 мільйонів гривень. Ми його завершуємо також з дуже непоганими показниками: плануємо здати приблизно 250 квартир і 100 кімнат. При цьому вдалося закласти підвалини для будівництва і на майбутнє. Наприклад, вперше за багато років практично в центрі Києва, на вулиці Народній, ми нарешті «відвоювали» нашу земельну ділянку і провели надскладний процес погодження. Сподіваюся, що до кінця наступного року ми здамо першу чергу – майже 170 квартир. Таких блоків буде три. Думаю, що ми частково знімемо те напруження, яке

існує в забезпеченні військовослужбовців житлом у столиці. Крім цього, у нас практично на виході 74-квартирний будинок у Житомирі, 64-квартирний – у Борисполі. Є позитивні напрацювання по Сумах і знову ж таки по наших невеликих підрозділах. Наприклад, до кінця року ми здамо 9 квартир в Ізмаїлі та 14 – в Ужгороді. Тобто динаміка позитивна.

Наступний напрямок стосується освіти. Ми зуміли доbitися, щоб наші учасники АТО та діти тих, хто там загинув, мали можливість вступити до нашої академії. Ми також створили лінійку кар'єрного зростання військовослужбовців контрактної служби. Було проведено декілька експериментів, але у цілому на сьогодні вибудовано чітку структуру такого зростання як сержантів, так і офіцерів. Тобто людина, яка добросовісно працює, апріорі має реальні кар'єрні перспективи. Тому що ми сьогодні намагаємося, аби посади займали люди, які мають не лише відповідну освіту, й відповідні знання, здібності і, головне, бажання ці здібності використовувати на благо держави.

До речі, ми першими з усіх силових структур видали кожному учаснику АТО посвідчення – і це теж багато вартує. Я був в Афганістані і добре розумію: якщо ти з честю виконав свій обов'язок, то повинен мати відповідний документ. Більшості поранених відомство оплатило лікування. І я щодня підписую пакети документів, що стосуються цих питань.

Не забуваємо й про наших демобілізованих бійців, призваних до Служби у найважчі часи. Ми тримаємо з ними зв'язок, тому що це наша опора, наша підтримка і наш резерв.

Хочу сказати, що всі, хто починає службу, з часом вийдуть на пенсію. Дай Бог, щоб вони були живі-здорові, і ми все робимо для того, аби військовий та його сім'я відчували себе захищеними і в період служби, і після її завершення. Тому особливу увагу ми приділяємо ветеранам усіх поколінь. Тим, хто дійсно працював, хто охороняв кордон і є для нас взірцем.

– Дякую, Вікторе Олександровичу, за змістовну розмову. І на завершення – Ваші побажання у Новому році представникам прикордонної професії та усім, кому близьке слово «кордон».

– Я вважаю, що кожен Новий рік – це особливе свято. Це час, коли можна підбити підсумки і подумати про майбутнє. Багато прикордонників зустрічають його на службі – хто в аеропорту, хто на кордоні, хто у морі чи на варті. Ім, а особливо тим, хто зустріне 2017 рік у зоні АТО – бажаю, щоб він розпочався мирно і спокійно і так само завершився. Бажаю, щоб у наступному році ми не зазнали втрат – ні бойових, ні інших. Щоб усе задумане – а я впевнений, що у кожного нашого співробітника задуми світлі – у новому році збулося. А сам рік приніс нашому народу, всій нашій Україні мир, злагоду і спокій. І не тільки в сім'ях, а й на кордонах нашої держави. **К**

Спілкувалася
Ольга МІРОШНИЧЕНКО

post scriptum

P.S. 2016

У ФОКУСІ ВИСОКОСНОГО

У цій добірці ми зібрали найцікавіше... Найбільш знакове, пам'ятне, важливе чи просто зворушливе. Все те, чим був для українських прикордонників непростий 2016-й рік.



фото Сергія ГУДАКА



7000
ГРИВЕНЬ —
саме такий мінімальний розмір зарплати встановлено для військовослужбовця за контрактом першого року служби. Довгоочікуване підвищення більш ніж утричі щомісячної грошової винагороди військовослужбовців прикордонного відомства досягнуто шляхом зростання розміру премії. Здійснено врегулювання грошового забезпечення військових, які проходять службу в зоні АТО.



ДІТИ ЗАГИБЛИХ

учасників АТО будуть зараховані до вишів за кошти держбюджету згідно з урядовою постановою № 529 від 22.07.2016.



BORTAC —

за цією програмою підрозділу спецпризначення прикордонного патруля США у Києві відбувся курс допідготовки «зелених кашкетів» та снайперських груп, які навчалися працювати з новими зразками озброєння. Успішно завершили навчання майже 80 прикордонників та 10 інструкторів, які надалі навчатимуть особовий склад мобільних підрозділів Держприкордонслужби.



«Аерос» —

Всесвітня корпорація з розвитку інтегрованих систем спостереження, з якою ДПСУ підписала Меморандум про взаєморозуміння. Надалі ця організація постачатиме обладнання щодо висвітлення надводної обстановки для раннього виявлення загроз на морській ділянці кордону, а також модернізації інтегрованих інформаційних і телекомунікаційних систем.



Сім «Даймондів»

увійшли до складу місцевої одеської авіаескадрилі. Авіатехніку за урядовим розпорядженням передано ДПСУ від Національного авіаційного університету.

100 одиниць

нової техніки, яка надійшла в рамках проекту міжнародно-технічної допомоги, передав представникам регіональних управлінь Держприкордонслужби Президент України. Це й мобільні радіаційні комплекси для контролю за переміщенням радіоактивних матеріалів, позашляховики Volkswagen Amarok, мікроавтобуси Volkswagen Transporter T-6, квадроцикли Outlander та мотоцикли підвищеної прохідності Enduro тощо. Загальна вартість технічних засобів – більше 38 млн гривень.

«Тритона» —

бронетранспортери, які за своїми технічними характеристиками не мають аналогів в Україні, замовило відомство цього року. Унікальний багатофункціональний автомобіль дає змогу не лише якісно моніторити ділянку кордону, але й, у разі необхідності, зупинити ворога.



УНІКАЛЬНЕ ОБЛАДНАННЯ,

яке в автоматичному режимі дозволить ДПСУ захити будь-які пересування людей, транспортних засобів чи суден у прикордонній смузі та зведе до мінімуму людський фактор, прибуло у лютому зі США. Партнер проекту – концерн «Укроборонпром» – повідомив, що йдеться не тільки про розміщення технічних засобів на українській землі: підприємства вітчизняного ВПК готові налагодити спільне з США виробництво подібного обладнання в Україні.



СУРКАП —

Міжнародний проект, що фінансується ЄС та впроваджується Міжнародною організацією з міграції. У межах його другої фази Держприкордонслужба отримала технічну допомогу вартістю два мільйони євро – 25 позашляховиків «Volkswagen Amarok Pickup Trendline», 6 мінібусів «Volkswagen T6 Kombi», 45 мотоциклів «Enduro PR4», 10 квадроциклів «Outlander L Max 570 DPS», 30 тепловізійних бінокулярів «Archer TGX-8/75-640», 4 комплекти системи бездротового спостереження «Defendec» та майже 70 пар бігових лиж.

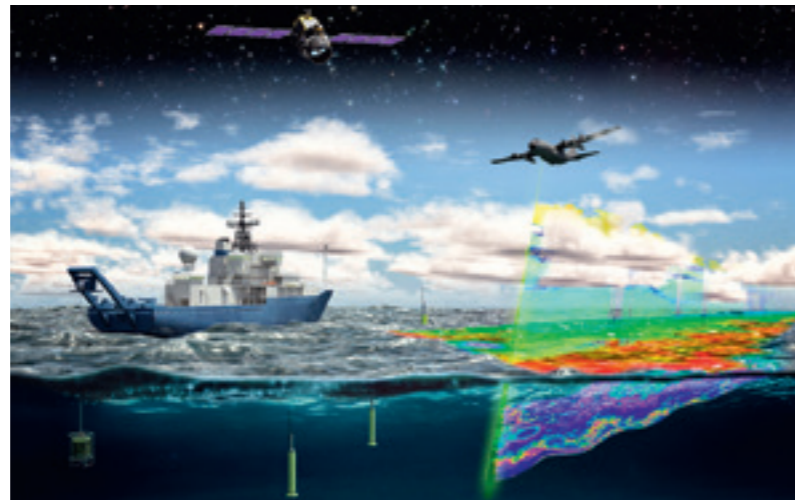


People's Project —

волонтерська формація, за підтримки якої на базі Маріупольського загону Морської охорони вчили моряків-прикордонників дій під водою військові та цивільні водолази, спортсмени-підводники.

Близький родич

співробітника Посольства України у Словаччині вирішив підзаробити грошей на контрабанді. Прибувши у пункт пропуску «Лужанка», що на Закарпатті, чоловік подав на контроль дипломатичний паспорт, вважаючи, що цим самим забезпечив собі імунітет від огляду авто. Однак службовий пес подав знак, що відчув запах тютюну. У мікроавтобусі виявили майже 57 тисяч пачок сигарет з українськими акцизними марками вартістю 620 тисяч гривень.



Украероцентр

розгорнув віддалене робоче місце для своїх співробітників у Головному центрі управління службою прикордонного відомства, завдяки чому можна бачити літальні апарати вірогідних порушників у реальному часі, а також повністю автоматизувати подання заявок на використання повітряного простору і планів польотів прикордонної авіації. Це значно скоротить тривалість повітряної евакуації поранених і дозволить оперативно висилати повітряні патрулі для моніторингу рубежу. Зловмисникам і ворогу стане важче перехопити інформацію перед вильотом пілотів-прикордонників, а вартові рубежу своєчасно помічатимуть кожну повітряну ціль порушника чи противника.

ПЕРШИЙ ВИПУСК

співробітників Національної поліції, які пройшли навчальний курс з питань аналізу ризиків і кримінального аналізу на базі системи підготовки офіцерів-аналітиків Держприкордонслужби, відбувся у квітні Національній академії ДПСУ ім. Б. Хмельницького. Загалом же за сприяння Міжнародної організації з міграції в рамках реалізації проекту міжнародно-технічної допомоги у вартових рубежу навчалися три потоки поліцейських.



20 мільйонів

гривень становила попередня сума оцінки однієї з найбільших цього року партій сигарет без акцизних марок, конфіскована 20 лютого прикордонниками, представниками фіскальної служби та СБУ в селі Троїцьке Любашівського району Одеської області у рамках спеціальних операцій «Зима – 2016» та «Акциз – 2016». Три вантажівки були набиті 1850 коробами з тютюновими виробами, там же правоохоронці виявили готівку – майже 78 тисяч доларів США.



«СІ БРИЗ – 2016»

запам'ятається безпарашутним десантуванням з вертольота в море з 7-метрової висоти на швидкості близько 30 км/год, що вперше цього року відпрацювали під час міжнародних військових навчань бійці відділу спеціальних дій на воді Одеського загону Морської охорони.



150 пакунків

з марихуаною загальною вагою більше 22 кілограмів затримала в пункті пропуску «Бачівськ» на Сумщині міжвідомча група Держприкордонслужби та СБУ. Їх віз із України росіянин-наркокур'єр у багажному відділенні під запасним колесом та за обшивкою мерседеса. Ватні тампони з характерним запахом аміаку, густо розкидані між зіллям, не допомогли замаскувати наркотик від службового собаки.



Парфуми на **14** мільйонів

гривень від брендів торгівельних марок «Lacoste», «Chloe», «Paco Rabanne», «Yves Saint Laurent», «Ricci» тощо вилучили прикордонники та співробітники СБУ в Одеському морському торговельному порту у контейнері замість 24 тонн плівки ПВХ, що значилася за документами.



148 мільйонів

російських рублів (більше 2,3 млн дол.) намагався незаконно перевезти українець до Росії на «Волзі» наприкінці березня у пункті пропуску «Гоптівка». Спаквану в целофан готівку правоохоронці виявили в паливному баку машини.



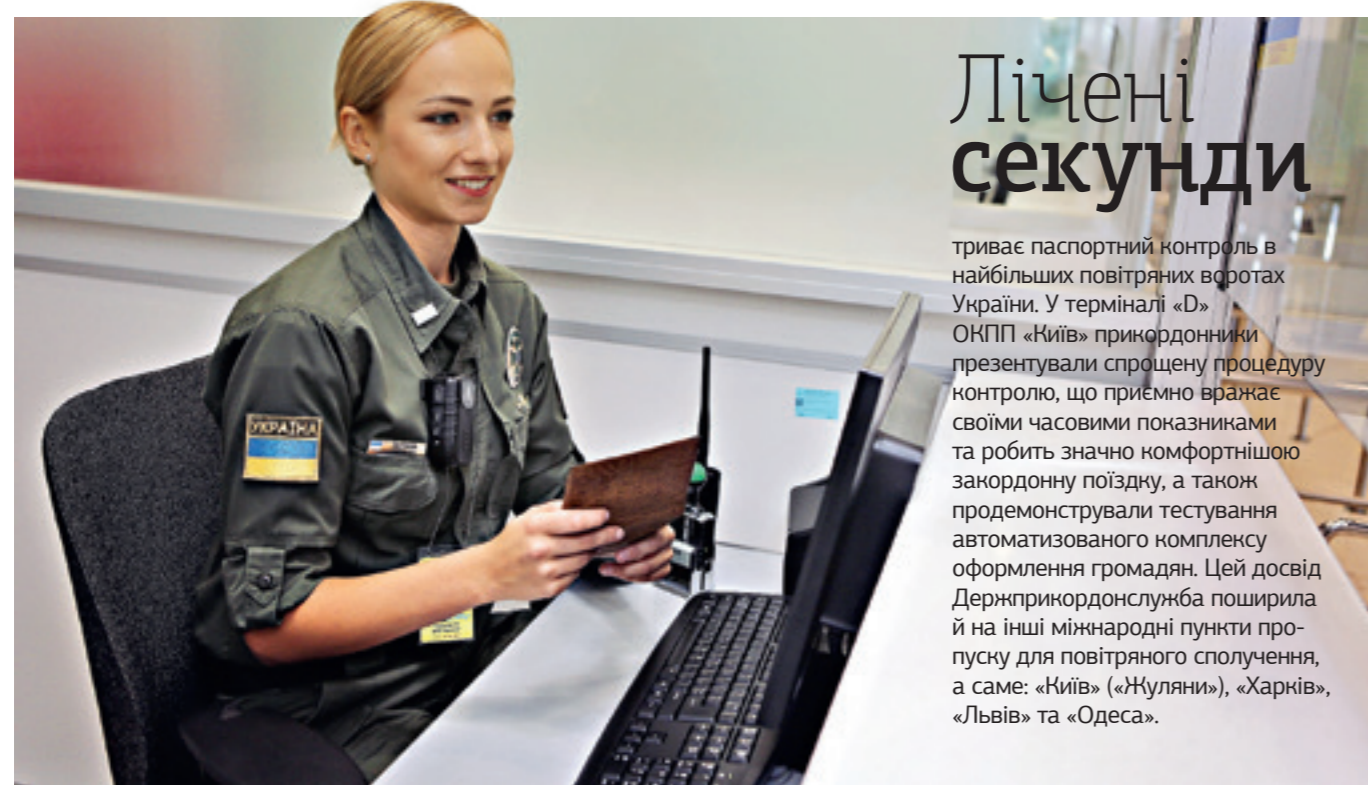
«Шквал» –

прикордонна комендатура швидкого реагування на базі Кінологічного центру у Великих Мостах пройшла тактичні навчання з бойового злагодження, під час яких відпрацьовувала варіанти реагування на загострення ситуації на кордоні.



4 395 літрів

спирту на підпільній алкогольній «базі» виявили влітку прикордонники та поліцейські. Ящики спирту сумнівного походження були завантажені в автомобіль на обійсті мешканця села Рудневе Путивльського району Сумщини. Попередня сума оцінки вантажу та транспортного засобу становили понад 800 тисяч гривень.



Лічені секунди

триває паспортний контроль в найбільших повітряних воротах України. У терміналі «D» ОКПП «Київ» прикордонники презентували спрощену процедуру контролю, що приємно вражає своїми часовими показниками та робить значно комфортнішою закордонну поїздку, а також продемонстрували тестування автоматизованого комплексу оформлення громадян. Цей досвід Держприкордонслужба поширила й на інші міжнародні пункти пропуску для повітряного сполучення, а саме: «Київ» («Жуляни»), «Харків», «Львів» та «Одеса».



9 СЛУЖБОВИХ СОБАК,

які особливо відзначилися у справі охорони українського кордону удостоєно медалі «За віддану службу» напередодні Дня прикордонника.



32 сім'ї, з яких 12 –

учасники антитерористичної операції, отримали ордери на квартири у новому житловому будинку для родин військовослужбовців Національної академії ДПСУ. Зведений новобуд – лише перша черга із запланованих 226 квартир у Хмельницькому. Зараз триває будівництво ще двох багатоквартирних будинків.

Схрон

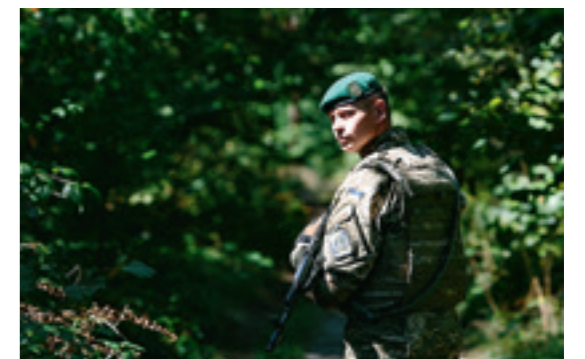
зі зброєю та боєприпасами викрили співробітники оперативного підрозділу Краматорського загону неподалік лінії розмежування у зоні АТО. Оглядаючи нежитий будинок в селі Неліповка, що на Донеччині, вони знайшли 9 пострілів до підствольного гранатомета ВОГ-25, один – до СПГ-9, дві гранати РГН, одну – РГД-5, 435 штук патронів калібру 5,45, 1287 штук – калібру 7,62, 7 штук – калібру 12,7.



ЮРИДИЧНИЙ ФРОНТ

Нещодавно в Хмельницькому міському районному суді встановлено юридичний факт поранення прикордонника Сергія Шорохова внаслідок збройної агресії РФ проти України.

12 липня 2014 року в районі населеного пункту Мар'їнка, Донецької області, у складі екіпажу БТР, прапорщик Шорохов прикривав колону санітарних машин. Під час артилерійського обстрілу бойова машина підірвалася на міні. Тяжкопораненого прикордонника знайшли



посеред поля в башті, яку відірвало разом з ним. Тільки через кілька днів він опритомнів у Дніпропетровському шпиталі ім. Мечникова. Воїн-прикордонник, інвалід II групи, нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Підготовкою заяв до суду у справі прикордонника займалася юридична команда руху «Сила права». На переконання лідера цієї Всеукраїнської організації Андрія Сенченка, аналогічні рішення суду стануть правовою підставою для наступного кроку – позовів проти держави-агресора.

– Саме на такі факти правозахисники будуть спиратись у наступних позовах щодо відшкодування країною-агресором моральних та матеріальних збитків. Також Україна може використовувати їх у Гаазькому трибуналі як докази агресії Росії, – пояснив правозахисник.

За словами Андрія Сенченка, сьогодні їхня юридична команда підтримує в судах близько чотирьох тисяч подібних справ на різних етапах підготовки та розгляду. Вони стосуються сімей загиблих військових та цивільних осіб, поранених і покалічених військових та мирних мешканців, військовополонених, цивільних осіб, яких незаконно позбавили свободи, а також вимушених переселенців та осіб, які втратили майно внаслідок військової агресії РФ.

«Сила права» надає безкоштовну правову допомогу щодо розрахунку збитків, підготовки та супроводження позовів на всіх етапах судового провадження до фактичного отримання компенсації постраждалими від збройної агресії РФ. Детальнішу інформацію, адресу, телефони приймалень в 15 регіонах України можна знайти на сайті www.sila-prava.org. К

НАТАЛІЯ УСТЬЯНЦЕВА



17 картин – шедеврів

епохи Відродження, викрадених з італійського музею у Вероні, що оцінюються на суму близько **16 мільйонів євро**, знайшли у сховку на Одещині навесні цього року співробітники Держприкордонслужби спільно з військовою прокуратурою Південного регіону.



Близько

22% ПЕРСОНАЛУ

Держприкордонслужби становлять жінки, частина з яких обіймають відповідальні керівні посади та мають високі досягнення. 251 жінці, які виконували завдання в зоні АТО, надано статус учасника бойових дій.

генеральські посади – залишається із 74 внаслідок оптимізації у відомстві.



Головний центр

кадрового супроводження, роботи з учасниками АТО та їхнього соцзахисту розпочав роботу у лютому на території Окремої комендатури охорони і забезпечення в Києві.



«ЗОЛОТА ЗІРКА» ГЕРОЯ УКРАЇНИ –

найвища державна нагорода України, нею удостоєно поки що єдиного прикордонника – старшого лейтенанта В'ячеслава Семенова, який до останнього боронив блокпост «Балу», помертню. Нагороду дружині прикордонника Тамарі Анатоліївні вручив особисто Глава держави.



109 пунктів пропуску на першій лінії та 63 – на другій обладнано засобами біометричного контролю.

Лише протягом десяти місяців

ЦЬОГО РОКУ УКРАЇНСЬКИМИ ПРИКОРДОННИКАМИ БУЛО ЗАТРИМАНО **2 ТИСЯЧІ 103** НЕЛЕГАЛЬНІ МІГРАНТИ. Виявлено та вилучено **814** одиниць зброї, **40 216 шт.** боєприпасів, **15,1** кг вибухових речовин, **135,9** кг наркотичних речовин, **9,16** кг психотропних речовин, **172,9** кг прекурсорів, **1060** автомобілів, товарів на суму понад **800** млн гривень. Також завдяки пильності охоронців рубежу вилучено майже **5** млн пачок сигарет, понад **112 тис. літрів** горілчаних виробів, **639,6** кг бурштину, більше **1,116** млн доларів США, **268,7 тис. євро** та більше **5** млн гривень готівки.



У Москві,

біля кремлівської стіни, «забули» покласти квіти напередодні Дня перемоги до тумби міста-героя Києва, що входить до меморіалу, присвяченого містам-героям, жителі яких виявили героїзм у боротьбі з нацизмом під час Другої світової війни. На це вчасно відреагували силами посольства України в Росії, поклавши до меморіалу на Червоній площі жовто-блакитні квіти та виставивши тут прикордонників як почесну варту.



ЗАПЧАСТИНИ ДО ВИНИЩУВАЧА МІ-29

на мільйон гривень виявили львівські прикордонники спільно зі співробітниками СБУ під час огляду мікроавтобуса «Мерседес». Громадянин України намагався провезти через кордон блоки, датчики, стулки тощо, міжнародна передача яких підлягає експертному контролю. За цим фактом розпочато кримінальне провадження.



Прапорщики Олександр Парфьонов, Сергій Абрамов і сержант Роман Лоїк врятували з вогню людину. У залізничному пункті пропуску «Володимир-Волинський» чергова зміна в/пс «Амбуків» Львівського загону займалася оформленням вантажного потяга, що прямував до Польщі. Аж раптом «зелені кашкети» помітили язички полум'я, що виринули з кабіни машиніста. Не гаючи часу, кинулися туди. З густого диму вони швидко витягли на свіже повітря чоловіка та надали йому першу медичну допомогу. Водночас стали гасити пожежу. На поміч прибула чергова зміна пункту пропуску. Із сильними опіками потерпілого у важкому стані доправили до обласної лікарні.



«Ігор Момот» –

цивільне судно, що вперше в історії України отримало ім'я героя-прикордонника. 8 грудня відбулася урочиста церемонія його спуску на воду після оновлення. Теплохід Дунайського пароплавства курсуватиме річкою Дунай від гирла до міста Кельхайм (Німеччина), а ім'я героя-прикордонника звучатиме під час радіопереговорів між судами, портовими службами і під час оформлень в портах усієї Європи.



Двох лелек,

яким забракло сил відлетіти у вирій, помітили військовослужбовці Навчального центру Держприкордонслужби у снігу на полігоні. Птахи були слабкими, але людей не боялися. Аби врятувати від холоду й голоду, чоловіки забрали їх до навчального закладу. Там лелеки прожили кілька днів, апетит мали добрий та охоче контактували з людьми. Згодом їх передали на тимчасове проживання спеціалістам Черкаського місцевого зоопарку.

Підготували
Тетяна ФІЛІПЕНКО, Людмила ДЬОМІНА



Е-ДЕКЛАРУВАННЯ ДЛЯ ВСІХ І КОЖНОГО

Запровадження єдиного державного реєстру декларацій в Україні – необхідна умова для подальшої співпраці з МВФ та результативного завершення переговорів про скасування візового режиму з ЄС.

Національним агентством з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) 10 червня 2016 року прийнято рішення про початок роботи системи електронного декларування з 1 вересня 2016 року. Перший етап подання електронних декларацій за 2015 рік для суб'єктів, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, завершився 30 жовтня.

Другий етап розпочнеться 1 січня 2017 року та охопить більше коло суб'єктів. Серед них державні службовці, військові посадові особи та працівники відповідно до затверджених переліків посад.

СПОСІБ ПОДАННЯ

Електронну декларацію необхідно буде заповнити на офіційному веб-сайті НАЗК. З метою захисту інформації державні органи нададуть суб'єктам декларування електронні цифрові підписи (ключі) на безоплатній основі.

Увійшовши до електронної системи декларування на офіційному веб-сайті НАЗК, можна знайти перелік з 16 акредитованих центрів сертифікації ключів, серед яких є АЦСК ДПСУ. Військовослужбовцям і державним службовцям Держприкордонслужби, які мешкають на території Київського гарнізону, ключі видаватимуть представники Головного центру зв'язку в Адміністрації. Відповідно прикордонникам підрозділів регіональних управлінь – відгалужені центри.



ТИПИ ЕЛЕКТРОННИХ ФОРМ ДЕКЛАРАЦІЙ

- щорічна (охоплює попередній рік, подається у період з 1 січня до 1 квітня та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року);
- перед звільненням (охоплює період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями);
- після звільнення (охоплює попередній рік, у якому особа звільнилася);
- кандидата на посаду, у разі якщо вона належить до переліку суб'єктів декларування або до переліку посад з підвищеним корупційним ризиком.

ВІДМІННОСТІ ВІД «ТРАДИЦІЙНИХ»

Стара декларація – кілька листків паперу, які заповнювалися, як правило, від руки. Нині форма для е-деклараций містить 16 розділів, що дають повний зріз матеріального становища декларанта.

До інформації, яку слід вказати, належать: паспортні дані, місце роботи та місце проживання декларанта, склад сім'ї, рухоме і нерухоме майно у власності, в тому числі предмети антикваріату і коштовності, цінні папери, об'єкти авторського права, зарплата, подарунки, призи і виграші, грошові кошти як в готівковому вигляді, так і на банківських рахунках, кредити і позики, інформація про витрати і правочини, робота за сумісництвом, членство в громадських організаціях (останні три пункти не зазначаються щодо членів родини).

ЧИ МОЖНА ВИПРАВИТИ?

Суб'єкт декларування має право подати, за власною ініціативою, лише один раз виправлену версію своєї декларації упродовж семи календарних днів після дня її подання. Для цього немає необхідності звертатися до Національного агентства. Достатньо натиснути на кнопку «Подати виправлену декларацію», яка є видимою упродовж зазначеного строку у персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування.

ВАЖЛИВО!

Якщо суб'єкт декларування звільняється або іншим чином припиняє діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, до подання ним щорічної декларації за попередній рік (наприклад, 15 січня 2017 року), то він повинен подати декларацію, яка охоплює період з 1 січня 2016 року до 14 січня 2017 року включно, тобто період, який не був охоплений раніше поданими деклараціями. При цьому щорічна декларація за 2016 рік не подається.

Якщо ж суб'єкт декларування звільняється після подання щорічної декларації (наприклад, 15 квітня 2017 року), то подається декларація, що охоплює період з 1 січня до дня перед днем подання декларації (тобто до 14 квітня включно).



ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

За статтею 3661 Кримінального кодексу подання суб'єктом декларування явно недостовірних відомостей у декларації, передбаченій Законом, або умисне неподання суб'єктом декларування зазначеної декларації – карається штрафом від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян, або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або позбавленням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка: передбачена цією статтею відповідальність настає у випадку, якщо відомості відрізняються від достовірних на суму понад 250 розмірів мінімальної заробітної плати. Таким чином, кримінальна відповідальність для суб'єкта декларування за подання явно недостовірних відомостей у декларації може наступити, якщо суб'єкт декларування «допустив помилку» у внесених у декларацію відомостях на суму понад 362,5 тис. грн.

Детальніше з інформацією щодо е-декларування можна ознайомитись на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції – <http://nazk.gov.ua>

Про електронний цифровий підпис більше інформації на сайті Акредитованого центру сертифікації ключів ДПСУ – <http://acsk.dpsu.gov.ua> к

НАТАЛІЯ УСТ'ЯНЦЕВА,
ВАЛЕРІЙ ШУЛЬГА



Одвічна пам'ять нашим патріотам,
Незгасна слава доблесним бійцям!
Ми знаємо: герої не вмирають,
Ім жити вічно в наших душах і серцях!

Героям - прикордонникам,
які віддали своє життя у боротьбі за мир,
територіальну цілісність та незалежність
України.



ВИКАРБУВАНІ У ГРАНІТІ

Слава Героям! Ці слова викарбувані на пам'ятнику, що на початку листопада відкрили на території Могилів-Подільського прикордонного загону. Саме звідси на захист рубежів вирушили прикордонники у 2014 році. Меморіал в пам'ять про героїв символізує мужність вартових кордону, які загинули, захищаючи свою землю на сході України. Пам'ятник встановлено з ініціативи персоналу загону, адже тут чимало тих, хто пройшов через горнило війни, для кого втрата побратимів залишається болючим спогадом.



Участь в антитерористичній операції взяли понад 430 військовослужбовців Могилів-Подільського прикордонного загону. Семеро з них героїчно загинули під час виконання військового обов'язку на сході країни. Їхні імена навечно вписані в історію відомства та держави: Герой України Вячеслав Семенов, Олександр Дзюбелюк, Володимир Блажко, Ігор Присяжнюк, Віктор Соколовський, Олег Глушак, Павло Дмитренко. Портрети героїв-прикордонників викарбувані у граніті, а над ними височіє триметрова кам'яна стела, на якій возвеличується рівносторонній козацький хрест. Над меморіалом майорить Державний Прапор України. По обидві сторони пам'ятника розташовані жовто-сині прикордонні знаки – символ священного і непорушного державного рубежу, за який віддали життя захисники кордону.

На відкритті Меморіалу були присутні Голова Держприкордонслужби України генерал-полковник Віктор Назаренко, начальник Південного регіонального управління Держприкордонслужби України генерал-лейтенант Сергій Косік, представники органів місцевої влади, родини прикордонників.

«Сьогодні ми віддаємо шану всім полеглим, яких немає поряд з нами, але вони продовжують жити в наших серцях! Меморіал пам'яті про славних синів українського народу, наших військовослужбовців є символом їхньої невичерпної мужності та незламного духу» – сказав під час урочистого відкриття Голова прикордонного відомства.

Віктор Назаренко також додав, що понад 16 тисяч охоронців державних рубежів пройшли випробування бойовими діями на сході України, а їхній героїзм та самовідданість високо оцінено керівництвом держави та українським народом. «Державними нагородами відзначений 721 прикордонник, а уродженцю вінницького краю старшому лейтенанту Вячеславу Семенову посмертно присвоєно почесне звання «Герой України».

В ході антитерористичної операції на сході країни загинули 67 охоронців кордону, і пам'ять про кожного з них надирає живих боротися і берегти мир. К

КОРДОН

2017



СІЧЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ЛЮТУЙ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

БЕРЕЗЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

КВІТЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ТРАВЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ЧЕРВЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ЛИПЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

СЕРПЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ВЕРЕСЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ЖОВТЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ЛУСТОПАД

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ГРУДЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31



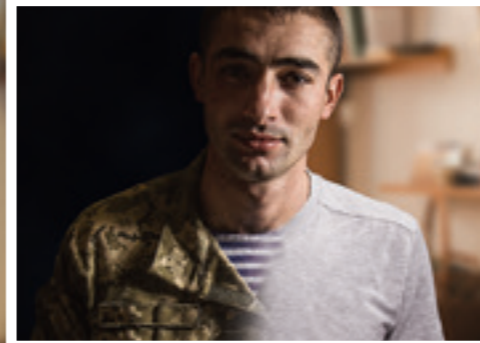


Залиш «темряву» на війні!

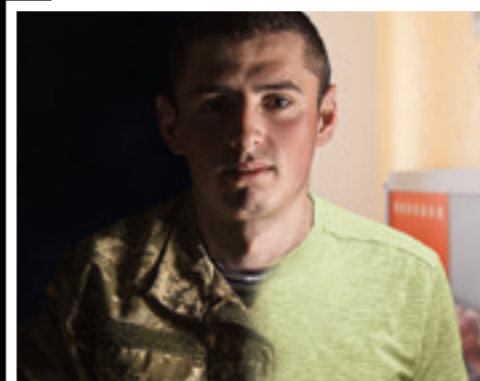
BEZBRONI.NET

ЄДИНА БАЗА ДОПОМОГИ ВЕТЕРАНАМ АТО

Отримавши поранення тіла, ви звертаєтесь до лікаря. Натомість, поранивши душу – соромитесь і ніяковієте від самої думки про розмову з психологом. Вам видається слабкістю попросити про допомогу, насправді ж визнання проблеми і крок до її вирішення – ознака мужності й особистої зрілості. Адже після демобілізації війна не закінчується. Ветерани АТО – величезний ресурс для країни. Вони пройшли через усі випробування і вижили, тож здатні на значні досягнення, великі вчинки і гідні нових перспектив.



ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕС СЛІД РОЗГЛЯДАТИ НЕ ЯК ТРАГЕДІЮ, А ЯК НОВИЙ ШАНС, ПРИВІД ПЕРЕОСМИСЛИТИ СВОЄ ЖИТТЯ І ПОБАЧИТИ НОВІ ШЛЯХИ. АДАПТАЦІЯ У МИРНОМУ ЖИТТІ – ЦЕ ЩЕ ОДНА ПЕРЕМОГА КОЖНОГО СОЛДАТА, ЯКИЙ ПРИЙШОВ З ВІЙНИ.



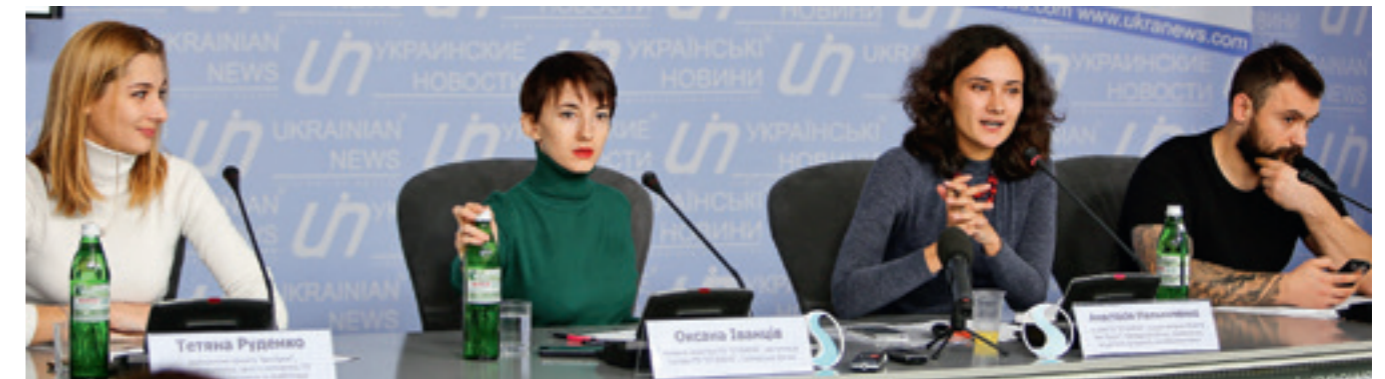
Чимало з них ступають на хибний шлях, одні тихо спиваються вдома, інші – повертаються на війну, не в змозі знайти себе у цивільному житті. Прикро, але це факт. Навіть родині і друзям часто не вдається втримати героя війни від слабкості і невіри у себе. Усім потрібна допомога, усім без винятку. Тож аби лишити війну за порогом, потрібно прийняти допомогу – щоб іти далі.

Однак навіть усвідомивши, що потребуєш допомоги, не так просто її знайти. Про це розповіла і координатор проекту «БЕЗ БРОНІ» Анастасія Мельниченко: «Вперше ідея створення ресурсу, який би об'єднав усі ініціативи з допомоги воїнам АТО, виникла коли мій давній товариш, повернувшись з війни, не міг знайти у Дніпропетровську центр допомоги, де надавали б безоплатні консультації. Я також спробувала зробити теж саме і це виявилось досить складно через відсутність надійної інформації. Зараз такий ресурс працює».

В рамках проекту було зібрано єдину базу перевірених служб надання психологічної, юридичної, медичної, соціальної допомоги учасникам АТО. Нині на платформі **bezbroni.net** представлені близько 550 таких ініціатив (з 1900 перевірених). Інтерактивна мапа України (де представлені 131 населений пункт) на сайті проекту дозволяє швидко і легко знайти найближчу службу відповідного характеру у вашому населеному пункті. Як розповіли організатори, особливо важливо, що всі осередки, представлені на сайті, пройшли

серйозну перевірку щодо легальності їх діяльності, тривалості, ефективності та перспективності роботи. Перш ніж додати осередок до спільної бази, ретельно перевірялася якість послуг, які він надає. Одним з важливих критеріїв було те, що в цих організаціях працюють, зокрема, і учасники АТО, які знають про потреби і особливості своїх колег.

Слід зауважити, що проект «Без броні» – багатовекторна організація, яка поряд з координаційною роботою надає кваліфіковану психологічну та юридичну підтримку. Розповівши протягом прес-конференції про успішний запуск Інтернет-ресурсу та результати роботи протягом року, учасники оголосили про початок нової ініціативи – Всеукраїнського проекту історій успіху ветеранів після АТО в рамках проекту психологічної адаптації ветеранів АТО до мирного життя «Без броні»: «Життя без броні: історії наших захисників». Організатори наголошують, що слід по-новому підходити до психологічного відновлення військовослужбовців і суспільства загалом. «Ми говоримо з атовцями простими словами, розповідаємо, що є методи виходу зі складних



станів, зокрема зі станів панічних атак, подолання безсоння». Зараз організатори звертаються до учасників АТО, які можуть поділитися власним досвідом і порадами щодо виходу зі стресової ситуації. Це можуть бути різні історії, наприклад, як ви звернулися до фахівця, психолога чи юриста, соціального працівника, за допомогою яких ви змогли акумулювати досвід, здобутий на війні і трансформувати його в конструктивне русло, знайти в цьому ресурс для розвитку, про те як ви розпочали власну справу чи досягли успіху в чомусь іншому. Це не обов'язково має бути історія про великий бізнес і зароблену купу грошей, досягнення – це також коли людина зберегла сім'ю, знайшла кохання або просто стала кращою.

Крім того, на сайті запроваджено систему рейтингу, у якій кожен користувач може відзначити центр допомоги, який став корисним для нього, а також лишити відгук про те, наскільки якісні послуги надаються, чи адаптований центр для людей з особливими потребами, чи вдале розташування тощо.

Однак слід зауважити і про недоліки, хоча вони й не залежать від проекту, йдеться про недостатність, а іноді й просто відсутність центрів допомоги у провінції, в маленьких містечках та селах. Звичайно, у мегаполісах та обласних центрах осередків допомоги ветеранам АТО чимало, та зрозуміло, що з регіонів навряд чи хто їздитиме на консультації за сотні кілометрів. Це проблема, яку слід вирішувати державі, адже досі діючих програм з державної допомоги учасникам антитерористичної операції немає. Зокрема, на цьому наголошує засновник «Veterano Pizza» Леонід Остацьцев:

– У нашій державі не так багато кваліфікованих психологів і проектів, куди можна звернутися і справді отримати допомогу, однак «Без

Ініціатори прагнуть донести інформацію, що посттравматичний стрес слід розглядати не як трагедію, а як новий шанс, привід переосмислити своє життя і побачити нові шляхи. Проект розпочинається 14 листопада і триватиме до кінця грудня. І звичайно, переможці проекту отримають цінні призи. У січні розпочнеться голосування за ці історії, які можна додавати на сайт **bezbroni.net**. Адаптація у мирному житті – це ще одна перемога кожного солдата, який прийшов з війни. Тож, не зупиняйтесь, здобуйте маленькі перемоги кожного дня і розділяйте власні здобутки з іншими. К

Підготували
Людмила Дьоміна, Леся Медведенко



ТАКТИЧНИЙ ЛАЗЕР

СЛІДАМИ ЗЕЛЕНОГО СПАЛАХУ

Цей рік ознаменувався нечуваним зухвальством з боку російсько-терористичних військ. Вони вирішили на практиці застосувати лазерну зброю і випробувати її в зоні бойових дій, спрямувавши проти прикордонників. Хоча досі достеменно невідомо, який це був прилад, проте всі ознаки вказують на те, що це саме зброя, оснащена лазером. На контрольному посту «Мар'їнка» троє військовослужбовців Краматорського загону, які вели спостереження за прилеглою територією із застосуванням оптичних приладів, дістали ураження органів зору – опіки сітківки очей різного ступеня важкості. Травми завдали з відстані одного кілометра – з території, підконтрольної бойовикам. Медики зробили все можливе, аби відновити зір військовослужбовцям. Та цей випадок – серйозний привід замислитись, як надалі убезпечити особовий склад від цієї загрози.

18 липня цього року неподалік Донецька військовослужбовці оперативно-бойової прикордонної комендатури Краматорського загону несли службу на передових позиціях у зоні АТО. Прикордонників активно обстрілювали, і під час затишшя вони вели спостереження за ворогом та його діями на передньому краї.

Біля населеного пункту Олександрівка, неподалік Донецька офіцер-прикордонник отримав від підлеглих інформацію, що з боку ворожих позицій було помічено світлові відблиски та спостерігається активний рух. Щоб прояснити ситуацію, командир вирішив особисто, за допомогою артилерійської стереотруби, оглянути позиції бойовиків. За хвилину після початку спостереження, він був засліплений через правий бінокляр...

Майже одночасно молодший інспектор прикордонної служби одного з підрозділів тієї ж ОБПК у ході спостереження з використанням такого ж оптичного приладу за прилеглою місцевістю в обох біноклях побачив зелений спалах...



У кількох десятках метрів від місця цієї події, з різницею у десять хвилин, у такий самий спосіб було засліплено під час спостереження за позиціями противника третього прикордонника, який користувався біноклем Б-4. Через лівий бінокляр старшого сержанта також пролягав зелений спалах...

Прикордонники вперше зіткнулися з такого роду травмами і, незважаючи на те що зір ськовослужбовці не втратили, наслідки засліплення були досить серйозними. Трьох постраждалих направили до Покровської центральної лікарні, а потім, враховуючи рекомендації місцевих лікарів, характер та ступінь травм – до Центрального клінічного госпіталю Державної прикордонної служби України.



ДАЗЗЛЕР – ЦЕ ДУЖЕ ПОТУЖНИЙ ЛАЗЕРНИЙ «ЛІХТАР», ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ УРАЖЕННЯ ОРГАНІВ ЗОРУ, А ТАКОЖ ОПТИЧНИХ ТА ІНФРАЧЕРВОНИХ СИСТЕМ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПРОТИВНИКА.

ДАЗЗЛЕРИ

Лазерна зброя розробляється різними державами і компаніями з 70-80-х років ХХ століття. Крім, власне, знищення цілей з ефектом як у стрічці «Зоряні війни», існують лазерні системи для різних видів нелетальної дії, наприклад, моделі засліплюючих спецзасобів. Цей клас зброї сьогодні носить на заході назву dazzler.

Дію подібних нелетальних лазерів побудовано на принципі наведення на противника лазерного променя зеленого або червоного кольорів, які можуть викликати тимчасове осліплення, а також психологічно вплинути на людину. Отже, боєць втрачає здатність здійснювати координовані або усвідомлені дії. Завдяки цьому суттєво зменшується боєздатність підрозділу в цілому. Також яскраве світло лазера, що розгорнуто в лінію і сканує місцевість, може створити ефект світлової завіси, яка не дозволить снайперам противника вести прицільний вогонь та може перешкодити візуальному спостереженню через оптичні прилади як на землі, так і в повітрі.

Відповідно до норм безпеки Міжнародної електротехнічної комісії, потужність лазерного джерела повинна перебувати між двома межами. Верхня – обмежує максимальну потужність впливу, що не призводить до опіків і незворотних наслідків для очей (2,5 мВт/см²), нижня межа (менше 1 мВт/см²), визначає потужність, достатню для досягнення тимчасового засліплюючого впливу. До того ж, одне і те саме джерело випромінювання може засліпити людину з близької дистанції і не завдати ані найменшої шкоди на великій. Для досягнення стабільної зупиняючої дії без серйозних наслідків потужність променя необхідно змінювати залежно від дистанції атаки.

Якщо зовсім спростувати, то даззлер – це дуже потужний лазерний «ліхтар», призначений для ураження органів зору, а також оптичних та інфрачервоних систем спостереження противника. Однак, починаючи з 1995 року, даззлери, які вражали органи зору, визнали негуманною зброєю, вони були заборонені на підставі відповідних документів ООН. При цьому заборона ніяк не зачепила пристрої, призначені для виведення з ладу боеголовки, інфра-червоних камер, оптики тощо. Саме під такі пристрої виробники часто маскують повноцінні бойові даззлери. Одне від іншого відділяє лише скромний нюанс. У статті 1 Протоколу IV Конвенції про «негуманну» зброю декларуються цілком благодійні цілі. У ній говориться, що «забороняється застосовувати лазерну зброю, спеціально призначену для використання у бойових діях винятково або в тому числі для того, щоб спричинити постійну сліпоту органам зору людини, яка не використовує оптичні пристрої». Однак у статті 3 згаданого документа лазерам відкривається «зелене світло», якщо осліплення супротивника не декларується як мета. У ній зазначено, що «заборона у рамках цього Протоколу не поширюється на осліплення як випадковий чи побічний ефект правомірного застосування лазерних систем у військових цілях, включаючи використання лазерних систем проти оптичного обладнання».

Застосування засліплюючої лазерної зброї у військових цілях вперше зафіксоване під час війни Великобританії з Аргентиною за Фолклендські острови (1982) проти аргентинських бойових пілотів. У різний час її використовували на бойових літаках, кораблях, танках, ручній вогнепальній зброї або як окремі пристрої.

Одним з найвідоміших зразків лазерної нелетальної зброї вважається гвинтівка ZM-87.



Вона здатна на все життя засліпити противника з відстані 2 – 3 км, а спеціальна лінза збільшує цей показник до 5 км. Мало того, з 10-кілометрової відстані лазер здатен тимчасово позбавити опонента зору і орієнтації в просторі. Цікаво, що бойовими якостями ZM-87 багато в чому зобов'язаний своїй неприховано жорсткій меті: назавжди позбавляти супротивників зору.

Відомо, що ZM-87 міг досить успішно боротися з тепловими та оптичними приладами бойової техніки. З цієї метою в пристрої застосовується промінь концентрованого випромінювання потужністю 15 мВт, який випускається не постійно, а імпульсно – до 5 спалахів на секунду. З урахуванням того, що лазерний промінь завжди прямолінійний, його можна назвати незамінним для боротьби з високомобільними цілями, до яких належать літаки або вертольоти.

За офіційною інформацією до 2000 року зібрано лише 22 комплекти таких бойових лазерів. Після цього виробництво було згорнуто через протести з боку міжнародного співтовариства і заборони на подібні види озброєнь. При цьому вилучили не лише згадки про саму зброю, але й фотографії. Хоча подекуди, що деякі зразки все ж таки залишили у силових підрозділах.

З моменту прийняття Протоколу IV «Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію» ведуться розробки лазерних озброєнь, застосування яких не призводить до незворотної сліпоти супротивника. Йдеться про пристрої самооборони ближньої дії і зупиняючі лазери далекобійністю в кілька сотень метрів. На тлі ZM-87 ці прототиби більш ніж скромні.

Найбільш відомою моделлю мобільного пристрою в США можна назвати лазерну гвинтівку-даззлер PHASR, яка була створена на замовлення Міністерства оборони США. Її прототипом, за свідченнями фахівців, стала саме та зброя, яку англійці використовували у конфлікті на Фолклендах. Зброя використовується для тимчасового засліплення і дезорієнтації противника. Ця гвинтівка може завдати людині й дуже серйозних опіків, причому з істотної дистанції.

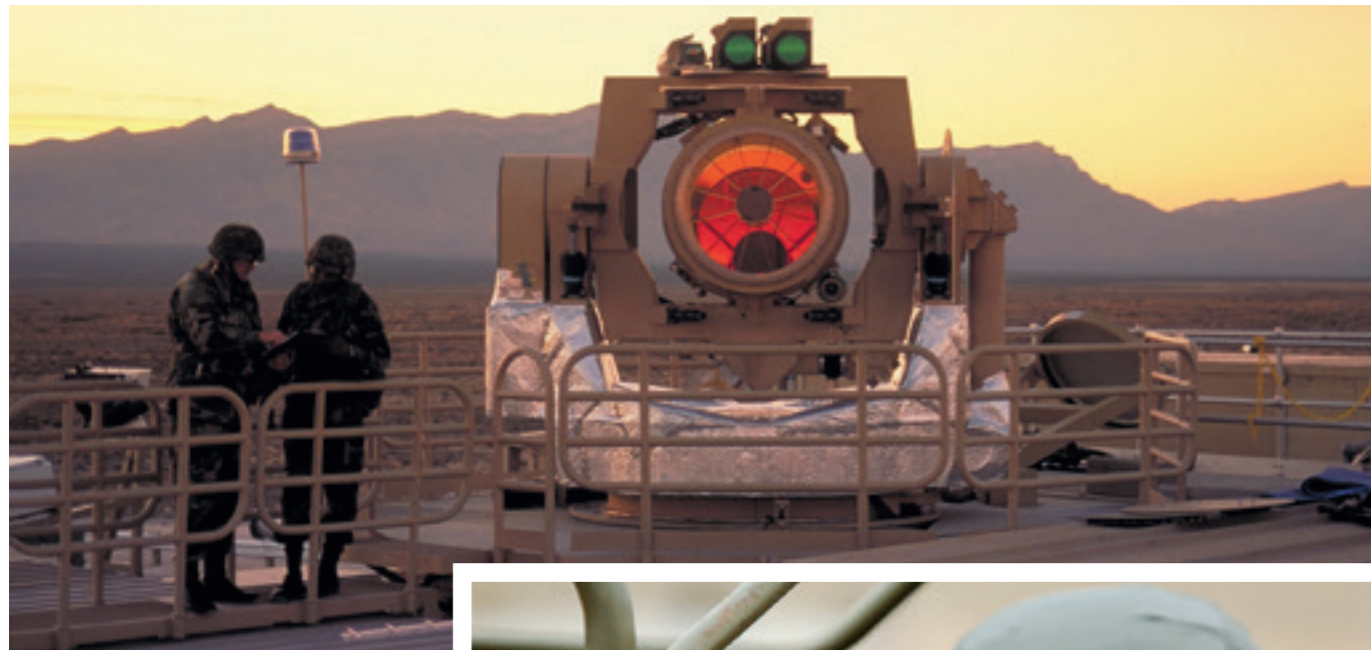
У Великобританії в 2011 році черговий прототип нелетального лазера був розроблений компанією BAE Systems для захисту моряків від піратів.

У США вважають, що сліпучий лазер невідомої потужності був застосований із російського балкера «Капітан Ман» проти вертольота «Sea King» канадських ВПС з офіцером ВМС США на борту 4 квітня 1997 року у протоці Хуан-де-Фука, уздовж якої простягається морський кордон США і Канади.

Вертоліт, який супроводжував вихід американського атомного підводного човна «Огайо», наблизився до російського суховантажю. Пілоту-канадцю Патріку Барнсу та його напарнику – спостерігачу офіцеру ВМФ США Джеку Дейлі здалися підозрілими невідомі антени на російському судні та сам факт появи російського судна в протоці саме в момент виходу підводного атомохода. Під час обльоту і фотографування корабля пілот та спостерігач зафіксували спалахи зеленого кольору на борту судна й відчували сильну різь в очах.

Повернувшись на базу, військові звернулися по медичну допомогу. Лікарі констатували опік сітківки ока як у пілота, так і у спостерігача. Прибувши у порт суховантаж вже чекали: кілька десятків представників ФБР і берегової охорони США протягом вісімнадцяти годин оглядали корабель, але жодних прямих доказів використання лазерної зброї не знайшли.

Обидва постраждали офіцери через проблеми із зором були змушені згодом піти з військової служби, а американець навіть подав до суду на Далекосхідне пароплавання, якому належав «Капітан Ман». Адвокати стверджували, що Дейлі став жертвою «жорсткої атаки іноземної держави на американській території». Припускають, що пілоти відчували на собі дію китайського портативного бойового лазера ZM-87. Однак достеменно довести, що вплив стався саме з російського судна, не вдалося. Представлені суду фотографії з борту літака не давали однозначної відповіді, що саме було причиною засліплення. Яскрава точка, зафіксована на одному зі знімків, могла бути кваліфікована і як відблиск від люміноатора. Справу закрили.



ЛАЗЕРНА ЗБРОЯ РАДЯНСЬКОГО ЗРАЗКА

З 1982 року на озброєння армії надійшов лазерний комплекс «Стилет», який виводив з ладу оптичне обладнання ворога. Радіолокаційні засоби відшуквали ціль, а лазер – відблиски лінзи. Тільки-но такі виявлялися, по них бив потужний лазерний імпульс, випалюючи світлочувливий елемент обладнання та очі оператора.

Рік потому на зміну «Стилету» прийшов комплекс «Сангвін». Випробування показали, що він здатен стабільно виявляти і вражати оптику вертольотів на висоті понад десять кілометрів, при цьому в межах восьми кілометрів вона повністю випалюється, а далі – тимчасово виходить з ладу. Ще за три роки з'явилася і корабельна версія – комплекс «Аквілон».

Своєрідним вінцем конструкторського творіння у цьому напрямку став комплекс «Сжатие». Головною його особливістю було одночасне використання багатоканального лазера. Якщо від удару «Стилета» або «Сангвіна» можна було захищатися за допомогою світлофільтрів, що не пропускають конкретний лазерний промінь, то «Сжатие» бив променями декількох частот одночасно.

Сьогодні ці напрацювання активно взяті на «озброєння» оборонним комплексом країни-агресора. Основні ідеї удосконалюються, а зразки техніки модернізуються. Проте тема російської лазерної зброї у відкритому доступі дуже обмежена для широкого загалу. Спеціалізовані медіа-ресурси у своїй більшості згадують радянські розробки і обговорюють сучасні модифікації цих видів озброєння. Якщо ж ведеться полеміка про новітні розробки, характеристики яких не є таємницею, і вони не вважаються забороненими, то варто звернути увагу на нелетальний лазер «Потік». Він прийнятий на озброєння підрозділів правоохоронних органів Росії. Використання такого роду техніки регламентує спеціальна постанову уряду Російської Федерації. Однак у вільному доступі її немає. Як пишуть на спеціалізованих сайтах дослідники зброї, з цим документом можуть ознайомитися лише ті, хто безпосередньо має право брати участь у тендерах на поставку спеціального обладнання.



ЗАГРОЗА УРАЖЕННЯ СІТКІВКИ ОКА ЗНАЧНО ЗРОСТАЄ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ВИПРОМІНЮВАННЯ ЧЕРЕЗ РІЗНІ ОПТИЧНІ ПРИЛАДИ (ПРИЦІЛИ, БІНОКЛІ ТОЩО). ДО ЇХ СКЛАДУ ВХОДЯТЬ ОПТИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ, ЩО ФОКУСУЮТЬ ВИПРОМІНЮВАННЯ, ЯКЕ ПАДАЄ НА НИХ, ЧИМ ПІДВИЩУЮТЬ ЙМОВІРНІСТЬ УРАЖЕННЯ ОРГАНІВ ЗОРУ.

«АНТИСНАЙПЕР»

– Що являє собою такий прилад, можна подивитися на каналі YouTube. До нього може додаватися модуль, який вражає сітківку ока. Ясна річ, що у військових цілях він використовується. Вірогідно, дію такого тактичного лазера ми і відчули на собі, – ділиться роздумами один з постраждалих військовослужбовців-прикордонників. – У всіх нас були однакові симптоми. Після зеленого спалаху в очах хвилину практично нічого взагалі не було видно. Потім, наче хмара, половину зору закрила чорна пляма нерівної форми. Згодом з'ясували, що чорна пляма – це не найстрашніше, а лише крововилив у склоподібному тілі. Наступного дня ця пляма розлилася хвилями по всьому оку на чорні цятки, а посередині залишилася безбарвна зона, яка не давала можливості побачити предмети, літери, написи. Боковим зором бачили людей, силуети. А от номер машини не могли прочитати, все було розмите.

Спецслужби Російської Федерації та деяких зарубіжних країн впроваджують для своїх потреб приладову апаратуру відстеження оптич-

них засобів під назвою «антиснайпер». Вона здатна засікти будь-який оптичний прилад на дальності до 2500 метрів і вдень, і вночі. Малогабаритний пристрій активно використовують комерційні організації, спеціальні підрозділи охорони вищих керівників держав. Як правило, до складу приладу входять лазер середньої потужності, система розгортки променя, приймач випромінювання, система пам'яті.

У бойових умовах «антиснайпер» може бути укомплектований інфрачервоним лазером, який «стріляє» зарядом потужністю 50-100 Вт, що дозволяє постійно засліпити або взагалі випалити очі.

Принцип дії оптико-електронних приладів типу «антиснайпер» заснований на використанні фізичного ефекту світлоповернення, що полягає у здатності оптичних систем відображати зондувальне випромінювання в зворотному напрямку під кутом, близьким до кута його падіння.

Чому виникає ефект «зворотного відблиску»? В одному з фокусів будь-якої оптичної системи обов'язково є світлочувливий елемент – чи то складова пластина з нанесеною на неї сіткою (оптичні приціли, біноклі), фотоплівка або CCD-матриця (фото- і відеокамери), фотокатод електронно-оптичного перетворювача (прилади нічного бачення) або навіть кришталік ока. Саме від них і відбивається лазерне випромінювання, повертаючись в тому ж напрямку, звідки воно прийшло. Теоретично все нібито дуже просто – будь-який оптичний прилад дає зворотний відблиск.

Крім зворотного відблиску від оптичної цілі, прилади типу «антиснайпер» поглинають ще й фонове випромінювання різних перевідбиттів від навколишніх предметів, таких, наприклад, як автофари, віддзеркалення вікон, банок, пляшок або окулярів. На тлі цих «шумів» роботу приладів забезпечує алгоритм виділення корисного сигналу. Якщо око знаходиться у фокусі системи з великою світлосилою на кшталт прицілу або бінокля, воно збільшує показник світлоповернення цієї системи в півтора рази.

ЗАГРОЗА КРІЗЬ ОПТИКУ

Око людини є складна оптична система, вразлива до лазерного випромінювання. Потрапляючи на сітківку ока, лазер може викликати короткочасне осліплення, кровотечу і термічні опіки, що призводять до повної втрати зору.

Загроза ураження сітківки ока значно зростає при проходженні випромінювання через різні оптичні прилади (приціли, біноклі тощо). До їх складу входять оптичні елементи, що фокусують випромінювання, яке падає на них, чим підвищують ймовірність ураження органів зору.

На ступінь ураження ока лазерним випромінюванням впливають багато факторів, зокрема довжина хвилі, тривалість імпульсів, загальний час і режим (імпульсний, частотний або безперервний) впливу, безпосереднє або відбите потрапляння випромінювання. За оцінкою фахівців, навіть при бічному



(не по оптичній осі) потраплянні в око лазерно випромінювання і точковому «випалюванні» сітківки пошкодження може поширюватися на периферійні області за рахунок великих крововиливів, викликаних надмірним тепловим нагріванням або фотохімічними процесами.

Так, при ураженні області сітківки, що відповідає куту поля зору ока близько 5°, буде істотно ускладнене водіння транспортним засобом, а також розпізнавання на місцевості деталей об'єктів, що, в свою чергу, викликає серйозні труднощі при веденні прицільної стрільби з різних видів зброї. Щоб завдати такої поразки органам зору досить випромінювання потужністю кілька міліват (у безперервному режимі генерації) або кілька мікроджоулів енергії (в імпульсі тривалістю кілька наносекунд).

МЕДИЧНИЙ КОНСИЛІУМ

Повертаючись до випадку засліплення українських прикордонників у зоні проведення АТО, варто сказати, що поки вони не пройшли глибоке та професійне медичне обстеження, побутувало чимало версій того, що сталося з ними на позиціях. Починаючи із порушення заходів безпеки або неправильного поводження з оптикою. Не відкидався і природний фактор засліплення сонячним світлом. Застосування спеціальної зброї спало на думку в останню чергу.

– До цього прикордонні лікарі не стикалися з подібними травмами. По суті, нам необхідно було розв'язати рівняння з багатьма невідомими. І найголовніше – зберегти здоров'я людей та повернути їх на службу у підрозділи, – коментує події старший ординатор, лікар-офтальмолог Центрального клінічного госпіталю ДПСУ старший лейтенант медичної служби Юлія Пімонова. – У день прибуття із зони АТО прикордонників повезли до клінічного госпіталю наших колег з Міністерства оборони. Він має потужнішу технічну базу і вузькопрофільних спеціалістів у цій галузі медицини. Травмованим зробили обстеження за допомогою оптичного когерентного томографа, що досліджує, наскільки глибоким є ураження очей. Після відповідного консилиуму військовій медички поставили діагноз: «термічні опіки сітківки очей різного ступеня важкості внаслідок дії вірогідного застосування тактичного лазера». Крім того, встановили, що постраждали були



ОКО ЛЮДИНИ СКЛАДНА ОПТИЧНА СИСТЕМА, ВРАЗЛИВА ДО ЛАЗЕРНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ. ПОТРАПЛЯЮЧИ НА СІТКІВКУ ОКА, ЛАЗЕР МОЖЕ ВИКЛИКАТИ КОРОТКОЧАСНЕ ОСЛІПЛЕННЯ, КРОВОТЕЧУ І ТЕРМІЧНІ ОПІКИ, ЩО ПРИЗВОДЯТЬ ДО ПОВНОЇ ВТРАТИ ЗОРУ.

засліплені з відстані одного кілометра. За допомогою апаратури вдалося з'ясувати, що найбільші ураження очей отримали засліплені під час огляду позицій противника за допомогою артилерійської стереотруби. Меншу травму ока отримав військовий, який спостерігав за місцевістю через бінокль. Іншими словами, на тяжкість ураження вплинула збірна здатність лінзи оптичного пристрою, за допомогою якого проводилося спостереження. Це є характерною ознакою застосування зброї, незвичної для зони проведення АТО.

До речі, медики клінічного госпіталю Міністерства оборони після розмови з нашими військовослужбовцями, аналізом перебігу подій на передовій, ознайомленням з результатами досліджень, згадали, що у своїй практиці вже стикалися з двома подібними випадками. Схожі травми отримали бійці Збройних Сил

України навесні на Донеччині. Після порівняння результатів обстежень одного з них (якого на той час вдалося запросити з медичними документами в госпіталь) та прикордонників стало зрозумілим, що почерк травм та обставини ураження майже цілком збігаються. Єдина відмінність у тому, що бійця засліпили, завдавши пошкодження оку з відстані 650 метрів. Сітківка його ока мала глибші ураження.

За кілька тижнів, коли вдалося здолати набряк і мінімізувати кількість рідини у сітківці очей постраждалих прикордонників, стан їхнього здоров'я змінився. Чергове обстеження засвідчило, що у двох із тих, хто отримав ураження через оптику артилерійської стереотруби, стався розрив сітківки.

– Гостро постало питання щодо хірургічного втручання. Фахівців цієї справи в Україні – одиниці. Операція на цій ділянці ока, без

перебільшення, ювелірна робота, – зазначає Юлія Пімонова. – Багато досвідчених лікарів-офтальмологів просто не вірили в позитивний перебіг подій і не бралися за операцію. Занадто великим був ризик.

Медики звернулися до президента асоціації офтальмологів України Андрія Сергієнка – найкращого практикуючого хірурга у вітчизняній офтальмології. Лікар, дізнавшись про подробиці отримання травм прикордонниками, будучи у відпустці, погодився їх оглянути. Після консультації він уточнив діагноз, висловив думку, що травми могли статися внаслідок застосування саме тактичного лазера. Крім того, Андрій Сергієнко не лише підтвердив необхідність хірургічного втручання, але й дав згоду особисто провести найскладнішу операцію одному з прикордонників. Іншого, який теж мав розриви сітківки, вирішили продовжувати лікувати консервативним методом та спостерігати за його станом.

– Операція пройшла успішно. Якщо до операції прикордонник мав лише 30% зору, то за місяць – вже 80%. Стабілізувався стан й іншого військового. Після прибуття на лікування його стан зору становив на кожне око 40-50%. Сьогодні спостерігаємо майже повне відновлення функцій ока. Третій військовослужбовець (той, хто був засліплений через лінзи бінокля) перебуває під нашим конт-ролем і немає жодних побоювань за його самопочуття, – коментує ситуацію лікар-офтальмолог Юлія Пімонова.

ЗБЕРЕГТИ ЗІР

– Якщо раз таке сталося, ніхто не дасть гарантії, що лазер не буде застосовано знову. Відповідно, знаючи про наш випадок, у хлопців, які служать в АТО, є побоювання дивитися в оптику без захисту очей. Після того липневого випадку на передньому краї почали використовувати фільтри. Подейкують, що будуть закуповувати спеціальні окуляри, щоб унеможливити ушкодження очей. Гадаю, надалі нам слід рухатися в напрямку забезпечення особового складу, який використовує оптичні прилади, – ділиться роздумами один з прикордонників, постраждалих від лазерної зброї.



Очевидно, що на часі необхідність створення ефективних засобів захисту. У зв'язку з чим фахівці нашого відомства вивчають те, що є на ринку, що підходить для нас і дійсно може допомогти зберегти зір нашим хлопцям.

На війні, як відомо, усі засоби згодяться. Однак сьогодні лазер – це не зброя поля бою. Для кого не секрет, що зону проведення АТО використовують для практичного випробування нових зразків озброєння. Суттєві досягнення у цій сфері у військово-промислового комплексу ще попереду. Швидше за все – це зброя демонстрації своєї переваги у науковому розвитку та спосіб психологічного тиску на конкретного військового. Адже 80% інформації людина отримує саме через органи зору. Недарма ж кажуть, що краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Було б дивно, якби таку ефективну зброю не продовжували удосконалювати і випробовувати. Навіть якщо вона заборонена. К

Підготували
Тетяна ФІЛІПЕНКО та Андрій КУЧЕРОВ



ТРОФЕЇ СПОРТИВНІ

За доброю традицією наприкінці року ми традиційно згадуємо його кращі спортивні моменти. Безумовно, найяскравішими з них є перемоги на світових спортивних аренах, що підносять престиж нашої держави та дух нації, сповнюючи гордістю серця українців. Професійні спортсмени-прикордонники загалом зібрали у своєму активі ні багато ні мало – 36 трофеїв, кожен з яких здобувався надзвичайними зусиллями і непереможною силою духу.

Проте 2016-й порадував масою вражень не лише від здобутків спорту вищих досягнень. Вагомими є й успіхи непрофесійних прикордонних атлетів. Протягом майже всього року у ДПСУ не вщухали пристрасі, що супроводжували численні запеклі спортивні баталії за участі військовослужбовців, чимало з яких пройшли гарт війною на сході України в зоні бойових дій. У таких турнірах проявляються ті якості, які потрібні будь-якому військовому, – воля до перемоги, психологічна та фізична витривалість, що в комплексі сприяють успішному виконанню бойових завдань. Подібні заходи дають можливість морального розвантаження особового складу, розвивають відомчий спорт та пропагандують здоровий спосіб життя. До речі, судді зауважують, що рівень підготовки учасників таких змагань з кожним роком зростає.

2016 рік видався щедрим на відомчі спортивні заходи. Так, Спортивний комітет організував та провів десять чемпіонатів ДПСУ: з рукопашного бою, прикладної стрільби пам'яті генерал-майора Ігоря Момота, службового двоборства, боротьби самбо пам'яті сержанта Сергія Гулюка, волейболу, гирьового спорту, міні-футболу, легкоатлетичного кросу, багатоборства, спортивного орієнтування, змагання серед родин військовослужбовців «Спортивна сім'я», Кубок ДПСУ з міні-футболу серед збірних команд регіональних управлінь та Національної академії, дитячі військово-спортивні естафети «Юний прикордонник». Також на базі Навчального центру фахівці Спорткомітету провели навчально-методичні та практичні заняття за тематикою: «Фізична підготовки особового складу в особливий період охорони державного кордону».

За підсумками спартакиади Державної прикордонної служби України місця в командному заліку розподілилися наступним чином:

Команди групи «А»:
1 місце – Національна академія;
2 місце – Азово-Чорноморське РУ;
3 місце – Західне РУ.

Команди групи «Б»:
1 місце – збірна команда факультетів Національної академії;
2 місце – Луцький загін;
3 місце – Сумський загін.



Команди групи «В»:
1 місце – Харківський загін;
2 місце – Бердянський загін;
3 місце – Одеський загін Морської охорони.

Учасниками щорічних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту представників правоохоронних, спеціальних і рятувальних служб, які входять до ФСТ «Динамо», стали у 2016 році близько шестисот спортсменів у погонах. Спортсмени Державної прикордонної служби України гідно виступили на «Динаміаді» у вересні-жовтні в Одесі, Львові та Києві, посівши в результаті у командному заліку з багатоборства, гирьового спорту, боротьби самбо – друге місце, легкоатлетичного кросу – третє місце, рукопашного бою – перше місце та вибороли в особистому заліку сім золотих, тринадцять срібних та шість бронзових нагород.

У загальнокомандному заліку збірна команда Державної прикордонної служби серед колективів правоохоронних органів України посіла друге місце.

Представники прикордонного відомства гідно підносять авторитет держави на міжнародній спортивній арені. Зокрема, з початку року на чемпіонатах світу здобуто:

• **три золоті** медалі – працівник Галина Авраменко (кульова стрільба), працівник

Анастасія Меркушина (біатлон), майор Федір Репков (дзю-дзюцу);

• **п'ять срібних** нагород – працівник Анастасія Меркушина (біатлон), працівник Галина Авраменко (кульова стрільба, дві медалі), сержант Андрій Кузьма (дзю-дзюцу), старший сержант Іван Банзерук (легка атлетика);

• **вісім бронзових** медалей – прапорщик Валентин Мосіяш, старшина Ольга Масловець (гирьовий спорт), працівник Людмила Василюк, працівник Анастасія Меркушина (біатлон, дві медалі), працівник Галина Авраменко (кульова стрільба, дві медалі), молодший сержант Олег Сергєєв (боротьба самбо).

Поповнили спортсмени і скарбничку нагород на чемпіонатах Європи, виборовши:

• **дев'ять золотих** – працівник Анастасія Меркушина (біатлон), працівники Галина Авраменко (дві медалі) та Людмила Василюк (кульова стрільба), сержант Андрій Кузьма (універсальний бій, дві медалі), молодший сержант Дмитро Мінеско – (кікбоксинг, три медалі);

• **п'ять срібних** – майор Андрій Чудик, солдат Євген Прохніцький (універсальний бій),

старшина Сергій Бобир (боротьба самбо), працівник Галина Авраменко (кульова стрільба, дві медалі);

• **шість бронзових** медалей – майор Віктор Рубан (стрільба з лука), солдат Степан Кордяк (універсальний бій), працівники Аліна Махиня, Ібрагім Алдатов, Ален Засєєв (вільна боротьба), старший сержант Олексій Ніженко (боротьба самбо).

Дванадцять представників Державної прикордонної служби у складі національної збірної України взяли участь у XXXI літніх Олімпійських іграх у Ріо-де-Жанейро. За підсумками Олімпійських стартів шість спортсменів прикордонного відомства увійшли до десяти найкращих у змаганнях з вільної боротьби, фехтування та легкої атлетики.

Насамкінець зауважимо, що в теперішній непростий час спортивні заходи дуже важливі. Раз у раз вони ще більше згуртовують прикордонне братство, мотивуючи гартувати фізичну форму, витримку і дух, мобілізувати внутрішню енергетику, що є підґрунтям для нових здобутків. Отож, радіючи за непрості та, безумовно, заслужені перемоги, попри труднощі, віримо в краще завтра і розвиваємося заради нього! К

Тетяна ФІЛІПЕНКО, Олександр МАЛИШ

МОЖЛИВО ВСЕ

Ця розмова про загартованість, мужність та відданість службі, власній сім'ї, а головне – особисто собі. У майора ДПСУ Юрія Козловського після втрати кінцівки було два шляхи: почати жаліти себе або боротися зі страхами та нескінченним болем. Він обрав найскладніший шлях і зміг стати прикладом для інших. Сьогодні офіцера запрошують у різні телевізійні та фотопроєкти, проте прикордонник не шукає слави і не сприймає підтримку як жалість.



Київ.
Ортопедичний науково-виробничий
реабілітаційний центр «Ормес».
Палата для військовослужбовців АТО.
04.10.16

– Юрію, з огляду на Вашу фізичну форму, можна припустити, що тут є спортзал?

– Так, є, проте він для реабілітації середнього пацієнта – це бабуся чи дідусь з ускладненнями після ампутації кінцівки, він не для мене.

Дівчата волонтери подарували мені абонемент в «Атлетико», що на Набережно-Хрещатицькій. Навіть коли протеза ще не було, я сідав у візок, чіпляв милиці позаду і їздив у спортзал. Ви мабуть бачили на моїй сторінці у фейсбук?

– Так. А ще бачила фотографію, як Ви після чергової операції прямо у ліжку почали підтягуватися.

– У нашому прикордонному госпіталі одна приємна лікарка анестезіолог, до речі, вона навіть не травматолог, прив'язала мені до бильця простирadlo і сказала: «Юрочко, бери, піднімайся!». В мене тоді на нозі стояв апарат зовнішньої фіксації, були підключені насоси, і я з тим усім починав підтягуватися, прес качати.



НАЙМЕНШЕ ПОТРІБНЕ СПІВЧУТТЯ САМОМУ СОБІ. І ТИМ БІЛЬШЕ ВІД КОГОСЬ. Я ЗАХОПЛЮЮСЯ ТИМИ, ХТО ДИВИТЬСЯ МЕНІ У ВІЧИ, А НЕ НА НОГИ.

– Скільки операцій Ви перенесли?

– Одинадцять. Окремо було багато чисток. Це коли навіть при мінімальних ознаках зараження тканини знову розкривають рану та чистять її. Перев'язки робилися також в операційній. Навіть під знеболювальними складно було терпіти.

Вирішив я якось подивитися в Інтернеті відео операції, подібної до моєї. Зізнаюсь чесно, мене вистачило на декілька хвилин, і тільки потім я запитав себе, а для чого воно мені (сміється).

На другій нозі мені видалили м'яз, який піднімає стопу. Все через те, що вчасно не зробили надріз, щоб відійшла рідина, яка виникла внаслідок ударної хвилі. Тож м'яз почав гнити, залишити перетравлювати це все

печінці було досить ризиковано. Цей момент також було складно пережити, я ж сподівався, що хоч друга нога відновиться. Зараз про це з гумором говорю, тоді було не так.

З 25 березня цього року я був спочатку в нашому шпиталі на Ягідній, а 14 травня забрати мене на лікування в Інститут травматології та ортопедії запропонував професор Лябах Андрій Петрович (начальник відділення патології стопи й складного протезування). Він брав участь у кількох операціях у нашому шпиталі.

У мене тоді ще п'ята була. Її можна було б і залишити, проте я носив би конструкцію не меншу за протез, не міг би купити взуття, яке хочу, а тільки на замовлення, у стилі Франкенштейна. Прийняти рішення про ампутацію було нелегко. Я консультувався з багатьма лікарями-хірургами, протезистами, і всі вони говорили, в принципі, одне і те ж саме. Тому я все ж таки зважився на цей крок.

Дивитися на них і торкатися своїх ніг, розуміти, що це моє, а не чуже і мені з цим жити до кінця життя, я зміг тільки у червні, коли більш-менш усі рани загоїлися. Спочатку я просто не сприймав реальність.

– Як давно у Вас з'явився протез? Скільки часу Ви вже можете ходити у ньому не знімаючи?

– У реабілітаційному центрі я три місяці. Десь півтора з них – з протезом. Коли вперше до нього добрався, десь хвилин 40 ходив. Спочатку страхуючи себе на брусах, потім користуючись милицями, а після вже сам. Я мав дике бажання ходити. І закінчилося це все величезним мозолем. Проте мене це не зупинило і не злякало.

Маю сьогодні навчальний протез. Він вже завеликий, тому я мушу піддівати величезну кількість панчіх. Незабаром його мають переробити. (Юрій демонструє надівання протеза). Вам же цікаво, як я з ним ходжу. Нещодавно був на благодійному концерті у Голосіївському парку. Перед цим зайшов у шпиталь Міністерства оборони, вирішив підтримати таких же хлопців як і я, вони свого часу мене не залишили. Для мене це дуже важливо, адже я бачив, як люди з ампутацією кінцівок займаються спортом, беруть участь у проєкті «Ігри героїв», куди мене також запрошують, але поки що відмовляюся.

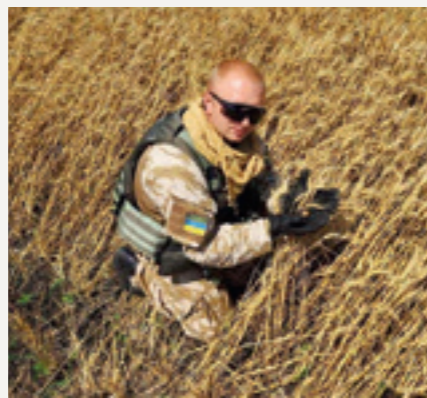
Тож, пішов і я підтримати паціанів. У фейсбуці написав відповідний пост. На нього відгукнувся волонтер, віком за 50. У нього протез клапана серця. Він має класний вигляд, й спортом займається. Також відгукнулася жінка з однієї релігійної організації. Вона інвалід на візку вже 11 років. Паціани у шпиталі зраділи нам, бо до них мало хто приходив. Увечері вже поїхав у Голосіївський парк. Тож протягом доби я спокійно можу ходити з протезом.

– На одному відео у фейсбуці Ви демонструєте досить вправну ходу схожу на дефіле. Це своєрідний жарт?

– Ні, воно так виходить, (демонструє) коли розвертаєшся не стопою, а корпусом. Цікаво, дійсно як дефіле (сміється).

Сьогодні моя головна мета – постійно ходити. Розумівши, що нарізати кілометри коридорами – не варіант, вирішив долати перешкоди вулицями. Гуляв по Андріївському узвозу, був у музеї Булгакова, музеї історії. Додому хочу повернутися вже тоді, коли буду класно ходити.

Є ще в мене амбіції послужити. Хоча скоріш за все мене звільнять. Я цього не розумію, в ЗСУ хлопці зі значно гіршими ампутаціями служать навіть у зоні АТО.



ПОКИ ЩО НЕ МОЖУ БІГАТИ, ПРОТЕ БУДУ ТРЕНУВАТИСЯ. ТАК, Я ДІЙСНО ЦЬОГО ХОЧУ. СТОМЕТРІВКУ, ЗВИЧАЙНО, НІ, ДЛЯ ЦЬОГО ТРЕБА МАТИ ЗОВСІМ ІНШИЙ ПРОТЕЗ, А ТРИ КІЛОМЕТРИ – ПРОБІЖУ. ПРОСТО ПРИНЦИПОВО.

Потрібно змінювати підходи, люди повинні відчувати, що вони потрібні. Звісно, що лежачі не зможуть працювати. Я, наприклад, готовий здати мінімум з фізичної підготовки. Поки що не можу бігати, проте буду тренуватися. Так, я дійсно цього хочу. Стометрівку, звичайно, ні, для цього треба мати зовсім інший протез, а три кілометри – пробіжу. Просто принципово.

– Де саме Ви би хотіли продовжити службу?

– У мене 16 років вслуги. Я військовий зв'язківець. Тут не потрібно нічого нового вигадувати.

У зоні АТО служив у секторі зв'язку ОБВ «Велика Новосілка». Після реорганізації у Краматорському прикордонному загоні крайні комендатури були на дуже великій відстані, а питання щодо зв'язку завжди виникали з певною періодичністю.

Їхав я туди із західного регіонального, а саме Мостиського прикордонного загону. Моє колишнє начальство, керівники, колеги хочуть

мене бачити там знову. Так, я зараз одягнув протез, проте ті обов'язки, які я виконував раніше, зможу виконувати й сьогодні. Тільки не пробіжу сто метрів, між іншим, як і середньостатистичний майор не пробіжить, щоб реально вкластись у нормативи. Проте я підтягнуся 15 разів, а він тільки два. По горах лазити – зможу. Андріївській узв'яз спокійно долаю. Також у ботанічному саду лазив на гору для експерименту, і в мене виходило.

– А якщо все ж таки комісують?

– Перш за все, я айтишник, можливо нуль у програмуванні, але за півроку, думаю, це можна виправити. Завдяки тому, що наша служба завжди була попереду серед інших силових структур у плані телекомунікаційного забезпечення, комп'ютерного обладнання, я звик працювати з різною технікою. Окрім того, є багато різноманітних проєктів щодо працевлаштування та перекваліфікації після АТО, ті ж самі курси англійської. Проте я віддав не мало років ДПСУ, не хотілося б їти. У мене дружина також військова (старший сержант), але я категорично проти, щоб син носив погони.

– Чому?

– Він знає, що це таке, коли мама з татом приходять додому об 11-й годині вечора. У нього немає ілюзій щодо служби безпосередньо на кордоні. У пункті пропуску абсо-

лютно ненормований робочий день, велика відповідальність, стрес. Якщо це зелений кордон – ще складніше, шалене фізичне навантаження, десятки кілометрів намотуєш за день.

Проте великим плюсом є те, що наша служба цікава. Цим вона мені і подобається. На кордоні постійна динаміка, спілкування з різними людьми, іноземцями, є певне різноманіття. Так само вважає і моя дружина, каже – служба важка, але цікава. І нарешті ми сьогодні відчуваємо, що отримуємо адекватні кошти за свою роботу. Вперше за мої 16 років служби.

– Як син підтримує тата?

– Йому десять, і він вже у п'ятому класі. У п'ять років захотів піти до школи. Ми не стали заперечувати. Приїжджав до мене сюди на п'ять днів. Жив зі мною у палаті. Він мене підтримує і розуміє. Є діти, які бояться, а він ніскілочки. Ми багато гуляли, я ходив ще без протеза і знав, що син підстрахує, допоможе. Ми з ним навіть у Дніпрі два рази купалися.



СПОРТ

В АТО я почав худнути і паралельно займатися спортом. Після чергування часу вистачало. Спочатку я ледве робив 15 віджимань на брусах. Якщо потрібен був додатковий вантаж, будь ласка – бронжилет шостого класу, автомат, гранати, декілька споряджених магазинів. Навіть стоячи на блокпосту можна підтягуватись вчепившись за бліндаж.

До речі, багато хлопців у зоні АТО поробили спортмайданчики: Курахівка, Гостре, Чернігівська комендатура, Волоноваха, там бійці обладнали спортивні куточки зі штангами, турніками, брусами з чого було, наприклад, зі старого залізничного приладдя. Тобто, хто хотів спортом займатися, той займався. Також у зоні АТО я почав бігати. Перед Новим роком зміг подолати вісім кілометрів.

Боротьба із зайвими кілограмами продовжується й сьогодні. Мені пояснили, що чим меншу вагу я матиму, тим легше буде стояти на протезі. Насправді, я лінива людина, проте ненавиджу гаяти час. Я дуже хотів приїхати з АТО іншим. Приїхав (показує на ногу), але ж не настільки.

РЕАБІЛІТАЦІЯ

– Мені дуже пощастило, ще в Інституті травматології, мав справу з професійним реабілітологом на ім'я Олександр, не пам'ятаю, на жаль, його прізвища. Він простий, хоча дуже крутий. Працює з нашими параолімпійцями і не тільки. Так от саме він мене вчив ходити на протезі, навіть зараз у дистанційному режимі корегує ходу, коментуючи мої відео у фейсбуці. Можливо, він роздивився у мені потенціал. Здебільшого це відбувається так: приходить реабілітолог до пацієнта, дає настанови, каже, які вправи робити. Багато хто лінується, зависає в Інтернеті, фільми дивиться, тощо.

А мені було страшно, я хотів ходити, хотів жити. Я не можу допустити, щоб моя дружина приносила мені до ліжка склянку води. Мене такий варіант не влаштовує.

Вважаю, що реабілітація повинна бути комплексною. Тренажери, спорт, тут все добре. А от психологічний аспект допомоги в нас упущений взагалі, зокрема у прикордонників. Прийшли дівчата волонтери, підтримали морально – без питань, ласощів принесли – класно, всі щасливі. Цього замало.

От взяти мене, де-юре я готовий бути інвалідом, де-факто – ні. Після повернення із зони бойових дій важлива соціальна адаптація. Не потрібно замикатися у стінах палати. Знову ж таки, згадуються тільки волонтери, як вони мене вперше, до речі, на День прикордонника, витягли у Pizza Veterano. У мене тоді були дуже змішані відчуття – я їхав у візку, що вже було незвично. Адже не так давно я ще був здоровою людиною. Потім я помітив, що ніхто на мене особливої уваги і не звертає, окрім дітей. Стало легше. Того дня нам пощастило зустрітися з Надією Савченко. Мене вразило, що після операцій я вперше, так би мовити, вийшов у світ і отримав стільки емоцій. У Pizza Veterano познайомився з багатьма волонтерами – самобутніми і самодостатніми. Було круто!

Я до чого веду, що дуже важливим моментом для бійців є соціальна реабілітація, психологічна. Якщо не випускати людину з палати, гарантовано буде депресія.

На жаль, війна ще не закінчилася, а коли це нарешті станеться, для прикордонників вона буде йти ще довго. Адже залишиться величезна кількість замінованих територій, безліч тайників зі зброєю, негативно налаштоване населення та незрозумілі відносини із сусідами. Тобто для нас цей конфлікт буде тривати невідомо скільки. Саме тому прикордонникам терміново необхідно покращувати рівень психологічної реабілітації військовослужбовців.

СТРАХ

– Страх це, мабуть, найпотужніший чинник, який змушує мене змінюватися. Під час першого обстрілу я зрозумів, що терміново треба худнути (*Юрій важив 96 кг*). Тому що, коли ти жирний, бронжилет не налазить і все, ти – легка мішень.

Відїжджаючи у зону АТО, я не боявся померти, а от втратити кінцівку чи потрапити у полон – так. Однієї фобії я позбувся. У мене так виходить, що я борюся зі страхами все життя. Уночі по цвинтареві пройтися – без проблем. У лісі наодинці лазити – теж не питання. Я півтора року відслужив на Раві-Руській, перевіряв наряди вночі – з ліхтариком і дикими кабанам (*сміється*). Цю фобію також переборов. Коли в мене був страх висоти – лазив на 75-ти метрову вежу мобільного оператора без страховки.

– Чого найбільше боїться сьогодні?

– Бути тягарем для своєї сім'ї. Залишитися без засобів існування. Я хочу й далі бути опорою, справжнім, надійним чоловіком для моєї дружини та батьком для дитини.

Ще мені страшно не хотілося б, щоб зона АТО розширилася на всю Україну. Якщо найближчим часом кардинального нічого не зміниться – цей конфлікт триватиме дуже довго.

МОВА

Під час нашої з Юрієм бесіди раптово у палату завітали гості. Делегація італійців у той вечір обходила весь реабілітаційний центр. Вони через перекладача розпитували прикордонника про самопочуття, попросили дозволу сфотографувати протез і продемонструвати процес його вдягання. Перекладач працював з італійської на англійську. Юрій досить легко і вільно іноземною мовою пояснює і показує усе, що хотіли іноземці, вживаючи навіть складну медичну термінологію. Мені, звісно, стало цікаво, звідки він все це знає.

– То все іронія долі. Не думав, що ця термінологія мені колись знадобиться. Будучи в АТО, я знайшов сайт, де можна з'ясувати свій рівень англійської і обрати варіанти подальшого вивчення мови. Потрібно було відзначити галочкою тему, яка є цікавою. Там були подорожі, книги, спорт, здоров'я. Я обрав медицину одним із пунктів. Вже під час реабілітації вивчив ще 800 слів, фільми дивлюсь без перекладу. Хочу і надалі вдосконалювати знання з англійської мови.



Фото Дмитра МУРАВЬСЬКОГО



ТОВАРИШАМ

– Визначтеся, чого ви насправді хочете. Якщо поставити перед собою мету – починаєш помалу до неї йти. Вік, різноманітні захворювання, лінз – це просто перешкоди, які можна подолати.

Наприклад, такого пресу як зараз у мене ніколи не було. Раніше качнути його 40 раз для мене було багато, сьогодні – 150 легко. Головне – знайти мотивацію. У мене вона дуже сильна – я маю сам собі довести, що чогось вартий.

Ніколи не нехтуйте знаннями з тактичної медицини. Коли зі мною сталася ця біда, добре, що при собі була нормальна аптечка. Я сам собі наклав турнікети, бо у хлопців руки тряслися. Болю я тоді майже не відчував, проте ненормативної лексики дозволив собі багато. Терпів 40 хвилин без жодного знеболювального. Також вже через п'ять діб після

ПОТРІБНО БОРОТИСЯ.
З ЛІННЮ, З ЖАЛІСТЮ ДО СЕБЕ,
НОСТАЛЬГІЄЮ, ПОГАНИМИ ДУМКАМИ,
НЕВПВЕННІСТЮ,
БАЖАННЯМ ПОЖЕРТИ...
НАЙВАЖЧЕ БОРОТИСЯ ІЗ СОБОЮ.
ПРОТИВНИК ДОСТОЙНИЙ.

ампутації я відмовився від знеболюючих. Все після того, як почитав блог одного з ампутантів. Він пише: «Звикай жити з болем. Тобі доведеться з ним бути до кінця життя». Правда в цьому є, а ще, якщо постійно приймати знеболюючі, через деякий час вони припиняють допомагати, слабне печінка, а там вже і морфій недалеко. Так і наркоманом можна стати. Ну і останнє – гумор. Без нього ніяк. У нас він жорсткий. Наприклад, застудився мій сусід по палаті (з ампутацією двох стоп), кашляє, я кажу йому – є надійний засіб від кашлю. Він – який? Із серйозним обличчям відповідаю – попарити ноги! (*У палаті лунає сміх*). Можливо десь такий гумор когось шокує, проте нас він тішить. Таким чином, ми звикаємо до нашої об'єктивної реальності. Боремося з нею і обов'язково здолаємо. К

СПІЛКУВАЛАСЯ
НАТАЛІЯ УСТЬЯНЦЕВА

ЖИТТЯ «ПІСЛЯ»

або Як пораненим героям не занепасти духом

1. **Я ЗНАЮ, ЩО ТАКЕ БІЛЬ**, і розумію, що він зі мною буде до кінця життя. З ним і намагаюся зживатися. З тещею зживатися легше.

2. **Я ЗНАЮ, ЩО МОЖУ** 40 хвилин лежати з розшматованими ногами без знеболювального, при цьому віддавати команди, ясно думати і не панікувати. Щоправда, з нормативною лексикою якимось не складається.

3. **ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА І НОРМАЛЬНІ АПТЕЧКИ – СВЯТЕ**. Завжди і скрізь. У машині в тому числі. Справжня аптечка має мало спільного з тим, що ви возите «для поліції».

4. **Є ДРУЗІ, Є ПОВРАТИМИ, А Є ШЛАК**. Серйозні проблеми відсівають шлак і виявляють дійсно добрих людей. Слава Богу, їх багато.

5. **НАЙМЕНШЕ ПОТРІБНЕ СПІВЧУТТЯ САМОМУ СОБІ**. І тим більше від когось. Я захоплююся тими, хто дивиться мені у вічі, а не на ноги. Допомога – святе. Потрібну – приймаю, від непотрібної ввічливо відмовляюся. Зі співчуттям до мене не приходьте і не телефонуйте. Анекдоти і апельсини вітаються.

6. **ДРУЖИНА – СВЯТЕ**. Їй зараз значно важче, ніж мені. Хоча процес її заспокоєння відволікає від болю.

7. **МЕДИКИ – СВЯТІ ЛЮДИ**. І дууууже недооцінені. А ще у них класний гумор.

8. **КОЛИ ДУЖЕ ВАЖКО, ПОТРІБНО СМІЯТИСЯ**. Виглядаєш як ідіот, однак стає легше. Посміхатися людям потрібно навіть тоді, коли хочеться вити.

9. **ВОЛОНТЕРИ – НАДІЯ НАШОЇ ДЕРЖАВИ**. Це люди, які є справжньою елітою нації. Люди, здатні зробити якісні зміни в усіх галузях. Патологічно небайдужі люди. Дай Бог їм здоров'я!

10. **ДЕРЖАВА ВІДНОСНО НЕПОГАНО ЛІКУЄ** і забезпечує поранених атовців. Побажання, звісно, є, але загалом не все так погано.

11. **УКРАЇНСЬКІ ДОРОГИ, СПОРУДИ ТОЩО АБСОЛЮТНО НЕ ПРИСТОСОВАНІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ НА ВІЗКАХ**. Це пояснює успіхи наших параолімпійців, для яких поїздка в аптеку – серйозна смуга перешкод. Проте пересічному «візочнику» без сторонньої допомоги – ніяк. Навіть у лікарнях. З цим щось потрібно робити.

12. **ЛЮДИНІ ДЛЯ ЩАСТЯ ТРЕБА НЕБАГАТО**. Потрібно цінувати те, що маємо, до того, як втратимо.

13. **ЛЮДЕЙ НА ПРОТЕЗАХ НІГ БІЛЬШЕ, НІЖ МИ ДУМАЄМО**. Деякі ходять настільки добре, що цього непомітно. І ведуть досить повноцінне життя.

14. **ІНВАЛІДНІСТЬ У БІЛЬШОСТІ ВИПАДКІВ ЛИШЕ В ГОЛОВІ**. Можна абсолютно здорову людину лежанням на дивані зробити інвалідом, а можна бути Ніком Вуйчичем. Усе – лише в голові.

15. **ПОТРІБНО БОРОТИСЯ**. З лінню, з жалістю до себе, ностальгією, поганими думками, невпевненістю, бажанням пожертви... Найважче боротися із собою. Противник достойний.

*Життя кинуло мені виклик, і я його прийняв.
Бережіть себе і близьких. Люблю усіх!*

«Слеш»



Олександр УСИК

Я вирішив спробувати себе у якості бійця прикордонної комендатури швидкого реагування, в Кінологічному навчальному центрі у Великих Мостах. Потренувались із хлопцями, зробили, так би мовити, ранкову зарядку, а потім був рукопашний бій. Я не знаю, якби я прожив із хлопцями кілька тижнів, вивчив їх більше, можливо, я б щось їм порадив, але на перший погляд їм нічого не бракує. Особливо цікаво було під час вправ зі зброєю, біля мене щось як лупонуло, але нічого. А ще хлопці запропонували опанувати БТР. Це для мене було вперше, але я дуже задоволений. Ще один епізод – навчальне розмінування. Насправді, це дуже страшно, дуже небезпечно, я хочу, щоб ніхто цим ніколи не користувався, щоб був мир у всьому світі, але тренуватися потрібно.



ЗОРЯНА ВАРТА

Вони досягнули вершин у своїй фізичній формі, у творчості, професіоналізмі, майстерності. Їх обожують тисячі прихильників та фанатів. А тепер уявіть, наскільки великим є подив звичайних людей, коли вони зустрічають своїх кумирів у формі прикордонників. Цей рік був особливо багатим на гостей медійного спецпроекту «Західний кордон», який запрошує зірок української естради та спорту у гості до прикордонних підрозділів, аби вони спробували себе у ролі охоронців рубежу. Окрім того, артисти та видатні спортсмени відвідували прикордонні підрозділи у зоні проведення АТО у якості волонтерів. Тож пропонуємо вашій увазі найяскравіші моменти зіркових перевтілень.



Арсен МІРЗОЯН

Коли за добу локації кілька разів змінюються, звичайно, важко досягнути всі премудрості служби. Однак, наживо все відбувається не так як в передачі, то ми в одному місці патрулюємо, а потім – в іншому. Це в кадрі буцімто вмить примчали, а насправді їхати дуже далеко, довго, по болоту, і не так просто вести квадроцикл.

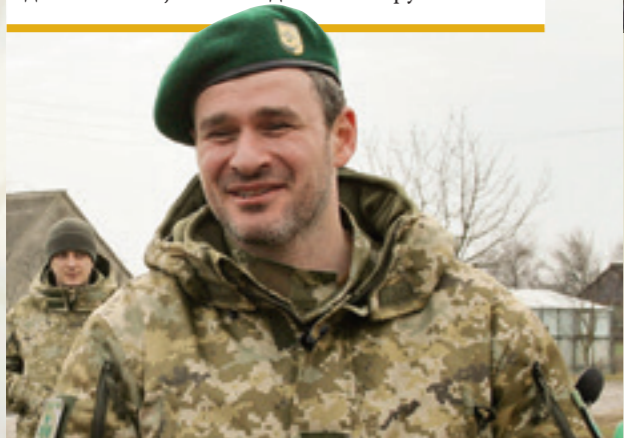
Здивувався, коли приїхав вдень на заставу: тихо, наче немає нікого, а коли почалася перезміна, побачив скільки прикордонників сходиться! Усі вони стають на заваді місцевим контрабандистам, а іноді і нелегалам. Плюс їм ще й місцеві допомагають, оскільки ділянка напружена.



Василь ВІРАСТЮК

Під час зйомок «Західного кордону» мені випала нагода спробувати себе у ролі прикордонника-контролера в аеропорту «Львів». Для початку мене познайомили з керівництвом підрозділу, потім пройшов короткий ознайомчий курс із комп'ютерною програмою, якою користуються прикордонники для здійснення контролю. Добре, що у кабіні паспортного контролю я був не сам, бо там, мабуть, зібралася б така черга, що ніхто нікуди не встиг би вилетіти, але все було гаразд.

Я справді повірив у порушника, який виявився навчальним, але помстився і теж розіграв прикордонників удавши ображеного. Зрештою, разом добре посміялися.



Михайло Хома (ДЗІДЗЬО)

Один з найбільших курйозів стався вже давніше. Ми пообіцяли приїхати на концерт до «зелених беретів» у Суми. Запізнюємося. Добрі люди позичили вертоліт. Ми йдемо на посадку, сіли, виходимо, все ніби добре – і тут нас накриває група швидкого реагування в балаклавах. Я дійсно повірив... А то прикордонники так собі пожартували...



Артем ФЕДЕЦЬКИЙ

Волинь, ділянка українсько-польського кордону, відділ «Амбуків». Я з дитинства облизив тут з друзями усе навкруги. Тут поруч є десята шахта, я добре знаю цю місцевість. Тим більше, мені було цікаво познайомитися з особливостями дій прикордонників у цих краях. Вони повинні діяти злагоджено як одне ціле у всіх питаннях і стосовно застосування зброї, і, не дай Боже, евакуації поранених, швидко переміщатися на місцевості і виконувати свої завдання. Коли працювали у якості оперативної групи – зробили все можливе, аби затримати порушників (навчальних, звичайно). Ті всі нюанси, які я вивчив за один день на кордоні – це лише невеличка частина того, що є загалом, і у професійного прикордонника все це має бути відпрацьовано до найменших дрібниць. Адже він відповідає не лише за себе, а й за свого партнера, і не має права на помилку.



Олександр ПЕДАН

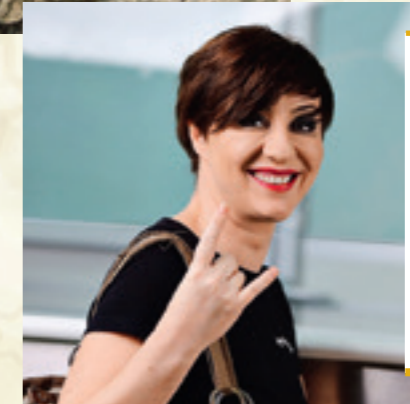
Як би там не було складно, під час бойових дій прикордонники поведуться як справжні професіонали. Хлопці – мужні патріоти своєї країни. Тут одразу видно, як чітко поставлено службу, наскільки все відповідає певним військовим критеріям.

Зізнаюся, що з гордістю ношу камуфляж. Ще хочу додати, що мені дуже приємно бачити, як нині змінюється ставлення до форми, до офіцерів, як у людей на вулицях з'являється повага до військових. Це справді вражає. А ще – важливо, що нація гуртується.



Соня СОТНИК

Ми зустрічаємо їх щоразу, як збираємося у закордонну подорож, і звичайно ж, коли повертаємося додому зі всіма своїми враженнями і надбаннями. Може мені просто щастить, але прикордонники ОКПП «Київ» завжди привітні і лише доповнюють позитивні емоції своєю бездоганною роботою. Їхня родзинка – у їхній широті і невимуженості, яку вони вдало поєднують із чіткою, точною і дуже відповідальною службою.



Мирон МАРКЕВИЧ

Спочатку було дещо незвично почуватися у ролі начальника цілого регіонального управління Держприкордонслужби керуючи не футбольною командою, а кількома тисячами охоронців кордону. Однак я швидко звик до своєї місії і вже зовсім скоро не відчував дискомфорту. Під час роботи у пункті пропуску долучився до акції прикордонників з протидії корупції, а ще поспілкувався із звичайними людьми, які перетинають державний рубіж. Безумовно, цим займатися потрібно – боротися з негативними явищами, залучати до цієї роботи відомих людей, і я залюбки приєднався до проекту. Проте треба дбати і про забезпечення людей. Вони мають заробляти нормальні гроші і разом з тим бути відповідальними за свою роботу.



Віктор ПАВЛІК

Моє ставлення до прикордонників завжди було особливим, адже мій син – прикордонник. Мені доводилось бути у багатьох прикордонних підрозділах. Сьогодні, зокрема, у мобільному прикордонному загоні. Ці хлопці справляють враження справді крутих вояків і підтверджують перше враження результативністю своєї роботи на кордоні. У них крута техніка, хороший вишкіл і головне – у їхніх очах горить ентузіазм, бажання діяти на благо людей, на благо України. К



Підготував Дмитро СЛИВНИЙ

ВАР'ЯТИ

ЗАРАДИ СМІХУ І НЕ ТІЛЬКИ...



Кінець жовтня, близько пів на сьому вечора, у Львові біля клубу «Пікассо» зібралася купа народу під парасолями. Тоді цілий день лив дощ. Місцеві казали, що така погода буває тільки у Лондоні й у місті Лева. До клубу дозволяли заходити з сьомої, тож довелося зачекати під дверима з натовпом. Люди стояли різного віку, мабуть, від 18 до 50 років. Хтось із них згадував попередні виступи «Вар'ятів», намагаючись повторити якусь із їхніх мініатюр, хтось спокійно чекав, а дехто зі щасливим обличчям голосно промовив: «Нарешті я побачу Притулу».

Всередині клубу, звісно, був аншлаг. Бронювати собі місце за столиком необхідно було за місяць до концерту, а можна було дивитися стоячи, придбавши квиток у касі, що і було мною зроблено.

Зал дивним чином об'єднував глядачів, здавалося, що усі присутні — давні друзі. Незнайомі люди, усміхаючись, переглядалися між собою, кожен впізнавав себе у тій чи іншій мініатюрі артистів...

У «Вар'ятів» немає зла та знавіснілої політики. Артисти дають людям можливість просто відпочити. Та разом з тим вони ні на мить не забувають про те, для чого це роблять. В Україні триває війна, і ми ледь не кожного дня чуємо про обстріли, жертви, кров, сльози. Від того біль у серці стає нестерпним.

Перше україномовне гумор-шоу має доволі щільний графік — понад 100 концертів на рік, з яких артисти постійно акумулюють кошти на потреби бійців АТО. Мені пощастило познайомитися з «Вар'ятами» особисто та дізнатися, чому хлопці лишають собі мінімум зароблених грошей, чому не торкаються політичного гумору та як аргументують відсутність жінок у колективі...

ВАР'ЯТИ

ПЕРШЕ УКРАЇНОМОВНЕ
ГУМОР-ШОУ



Сергій ПРИТУЛА

(ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ СІРИЙ)

Найщасливіша людина в світі, бо має перше і єдине українське гумор-шоу «Вар'яти». Знак зодіаку – «ОЧІЛЬНИК». Любить та цінує людей, з якими працює. Називає соколикми, хлопчуриками, але досі не знає, як його називають хлопці. Першими словами малого Притули були: мама, гама, ВАР'ЯТИ))) Мріє у «Вар'ятах» стати Тернопільським Сивим!))



Володимир КОВЦУН

(ВЛАДЗЬО)

Король монологів і королева діалогів. У вільний від «Вар'яти-шоу» час ставить людям покрівлі, і то так, що після того в них «їде дах». Досконало володіє німецькою мовою, яку вивчив за допомогою переглядів німецького порно. В рідному селі всі жінки і дівчата його не люблять, але поважають, бо не гарно не поважати батька своїх дітей. На «ти» з Притулою, Кучмою і Папою Римським.



– КОЛИ ВИ ВИРІШИЛИ МАТЕРІАЛЬНО ДОПОМАГАТИ ВІЙСЬКО-ВІМ? ЧИ ПРОПОНУВАЛИ ВАМ ЇЗДИТИ З КОНЦЕРТАМИ НА СХІД?

Володимир Жогло: За часів Революції гідності і не припиняємо до сьогодні. Ми ніде то не афішуємо, проте звітуємо що і куди конкретно йде. Завдяки зусиллям Сергія Дмитровича (Притули – авт.), ми виділяємо кошти не на ефемерні ресурси, а на чіткі завдання і потреби від конкретних підрозділів. Вважаємо це справою честі і своїм обов'язком. Широко вдячні хлопцям, які захищають наші рубежі і кордони.

Якби мені сказали сьогодні, що негайно їдемо з концертами на схід – без проблем, але не тим ми хочемо допомагати. Є артисти, які виступають, дають концерти там, а потім б'ють себе у груди, що зробили діло настільки титанічне... У нас допомога з іншої сторони, і знову ж таки ми тим не хизуємося.

Рік чи півтора тому мене запросив один знайомий у член журі КВК до університету. Одного з моїх колег оголошували як людину, що дев'ятий раз повернулася із зони АТО, як із волонтерської експедиції. Для мене це було дико. Зараз дуже багато на тому спекулюють. Як казав український класик: «...тихою, невтомною працею люблять Україну».

Як би там не було, тішуся тим, що ми можемо витягнути людей для відпочинку хоча б на дві години з того інформаційного потоку, який може довести до сказу. Щоб вони відійшли, тришечки посміялися, зарядилися позитивними емоціями.

Володимир Ковцун: Мене попереджали у селі, що прийде повістка. Проте який з мене вояка. Максимум був би шофером, чи кимсь незначним. Однак я повинен допомогти, чим можу. Чесно не знаю скільки мільйонів ми з хлопцями вже зібрали. Я не афішую то навіть у сім'ї, ніде не пишу. Роблю те, що роблю, і все. Можливо, там десь додасться, можливо відніметься. Вірю, настане ліпший час, війна закінчиться і ми все ж такі перемажемо. От тоді і будемо заробляти для себе.

Валентин Сергійчук: Дай Бог, прийде той час, коли Луганська, Донецька області повернуться в Україну, може тоді поїдемо туди з концертами. Ні, не може, а поїдемо обов'язково, це лише питання часу.

Сергій Полупан: Бажання хоч якось допомогти бійцям АТО було у всіх адекватних, нормальних громадян нашої держави. Від гастролей «Вар'яти-шоу» ми виділяємо чималі кошти. Це нормально і так має бути.

Сергій Притула: Наша справа – робити те, що ми можемо. Я вважаю доцільнішими комерційні виступи, з яких ми акумулюємо кошти на потреби бійців, аніж витратити чотири доби для того, щоб виступити у зоні АТО. Колектив розкиданий по трьох містах: Київ, Тернопіль, Львів. Поки всіх збереш, поки доїдеш, поки повернешся...

Станом на кінець вересня ми зі своїх виступів віддали на потреби АТО 860 тисяч гривень. Це безпосередні закупки транспорту і оптики, а також утримання реабілітаційного центру в Тернополі, що надає психологічну допомогу хлопцям, які повертаються з фронту, членам їхніх родин, переселенцям. До кінця року допомога перевалить за мільйон.



Думаю, що в цьому є відчутна користь. А повеселити хлопців я можу й сам, коли доправляю до них все те добро, яке купую за кошти небайдужих українців зі всього світу. Особливо, коли лишаюся у них переночувати, тоді у бійців відбувається концерт з вечора до глибокої ночі. Благо, байок, історій та анекдотів за 35 років у моїй голові накопичилось достобіса!

– ЧИ Є У ВАШОМУ КОЛЕКТИВІ ДІДВІЩИНА?

Володимир Жогло: Ні. Ніколи. У нашому колективі максимальна рівноправність, і я тим пишаюся. Цитуючи Притулу, скажу, що у нас вже понад два з половиною роки максимально здорова дружня атмосфера.

Володимир Ковцун: До бійки не доходило ще жодного разу. Хлопи ми вже великі, тож розуміємо, що можемо наробити біди один одному. У моєму житті дідвщина була тільки в армії.

Віталій Тильний: Владзьо єдиний хто з нас служив. Їздив на коні верхи й то все, що він там робив, навіть без автомата. Ще у свинарнику працював (сміються).

– ЧИ ЗМІНЮВАЛАСЬ КОМАНДА ВІД ПОЧАТКУ ЇЇ СТВОРЕННЯ, ЯК ВИ НАЗИВАЄТЕ ОДИН ОДНОГО МІЖ СОБОЮ?

Віталій Тильний: Колектив «Вар'яти» з'явився ще у 2006 році, створив його я і Владзьо. Після вищої ліги КВК з Масляковим ми їхали собі у поїзді і захотіли створити свою команду. Нас було спочатку четверо, двоє відійшли. Коли підібрали трохи людей, поїхали до Сергія Притули, представили команду та запропонували робити щось грандіозне, українське. Підтягнули після ще людей зі Львова, Франківська, Луцька. Вижили не всі, залишилися тільки сильніші.

Володимир Жогло: Коли ми починали, була когорта людей, потім в процесі хтось відсіювався, не зміг працювати у шаленому ритмі, націлювався на інші пріоритети чи вирішив створити свій проект, своє гумористичне шоу. Сьогодні ж без зайвого вихвалання скажу: у нас викристалізувався ідеальний золотий колектив, де мене називають Жожка. Валентин Сергійчук у нас Вальон, Володимир Ковцун – Владзьо, Віталій Тильний – Віталічок, наш звукорежисер на ім'я Остап – Тяпа, Сергій Полупан має таке прізвище, що нічого і придумувати не треба. А Притулу я ніжно називаю Кум, бо ми насправді куми.

ВАР'ЯТ (від пол. wariat) – СЛОВО ГАЛИЦЬКОГО ДІАЛЕКТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛЬВІВСЬКОЇ ГВАРИ, ЩО ОЗНАЧАЄ «НЕНОРМАЛЬНИЙ, НЕСАМОВИТИЙ, БОЖЕВІЛЬНИЙ». ВЖИВАНЕ У ЛЬВОВІ ТА ГАЛИЧИНІ.

мене розуміють, ми продовжуємо дружити, зустрічаємося іноді в Тернополі. Проте це також не моя професія. Я закінчив інститут іноземних мов – німецька, англійська – і грав у КВК. Без Сергія Притули на тому студентському рівні ми би і лишилися, грали б у «Лізі сміху» чи ще десь. Завдяки йому підтягнулися вище.

Володимир Жогло: Я філолог німецької мови. Полупан – психолог за освітою, Віталік Тильний педагог. Валентин Анатолійович Сергійчук, він же Вальон – геоморфолог.

Валентин Сергійчук: Я можу відрізнити мамонтове лайно від каменюки (сміються).

Володимир Жогло: Так, він може.

Валентин Сергійчук: Я колись мав можливість піти вчитись на прикордонника, але в мене був неформальний вигляд, я носив довге волосся, тож офіцерський шлях був не для мене. Не знаю, виграє з того чи програв, сталося як сталося.

Закінчив Львівський Національний університет імені Івана Франка, географічний факультет, кафедра геоморфології. Працював за спеціальністю тільки на стажуванні у школах. Всі ми потрапили у «Вар'яти-шоу» з КВК, хтось раніше, хтось пізніше. Я, насправді, найменше з усіх у колективі, в лютому буде три роки.

Сергій Полупан: Я за освітою психолог, проте все життя працював у сфері продажу, гітара була моїм постійним хобі. В один прекрасний момент все з'єдналося в одне. Сьогодні я займаюся тим, що приносить задоволення – організацією наших концертів і грою на гітарі. У нас дружній колектив, можна сказати, як друга сім'я.

Сергій Притула: Кожен з нас попрацював на різних роботах. А коли «підсідаєш» на таку штуку як зал і оплески, посмішки, це така «голка», як наркотик. Ти віддаєшся залу по повній програмі. Це надихає, і хочеться тих людей надалі тішити. У країні повний крах з економікою, війна, купа різних проблем. Треба час від часу робити людським головам величезну терапію, розрядку. Особливо, якщо це ще приносить користь нашим воякам.

Завдяки прикордонникам ти познайомились із новими друзями та колегами, Васею Вірастюком та Дзідзьо. Бажаю правоохоронцям сили, терпіння та натхнення. Ми їм дякуємо за те, що вони бережуть наші кордони, не пускають всяку наволоч. Ми їх дуже любимо, цінуємо і поважаємо.
ВІТАЛІЙ ТИЛЬНИЙ

Я хочу передати вітання усім прикордонникам, особливо своєю другу дитинства Заньку Роману, який служить у Черкасах. Тримайтеся хлопці, ми переможемо!
ВОЛОДИМИР КОВЦУН

Тримайтеся хлопці, робіть свою роботу, від вас багато що залежить. Інше, які приїздять до нас, перше, що бачать – це кордон. Знаю, що багато проблем там з підтримкою від держави, от щоб у цьому плані все було легше.
ВАЛЕНТИН СЕРГІЙЧУК

Перш за все, хочу побажати, щоб наші кордони вже були повністю нашіми. Однозначно всім вітання, кого знаю особисто. Називати окремо їх не буду. Є можливість – спілкуємося. З одним другом вирвались на п'ять днів у Карпати, прекрасно відпочили. Я взяв дитину, він – дружину, було круто. Нехай у наступному році буде все набагато простіше. Щоб ви були частіше зі своїми сім'ями, займалися звичайним робочим процесом, а не воювали.
СЕРГІЙ ПОЛУПАН

Нам за честь було бути запрошеними цього року на урочистості з приводу Дня прикордонника у Львові до Оперного театру. Усім охоронцям кордону бажаю спокою, умиротворення внутрішнього, зовнішнього, радості і сміху в сім'ї.
ВОЛОДИМИР ЖОГЛО

«ВАР'ЯТИ-ШОУ» БУЛО СТВОРЕНЕ У 2010 РОЦІ КРАЩИМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ УКРАЇНСЬКОГО ГУМОРУ. ШОУ ПОЗБАВЛЕНЕ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ТА НЕЦЕНЗУРНОЇ ЛЕКСИКИ, ПРАКТИЧНО ВІДСУТНІ ЖАРТИ «НИЖЧЕ ПОЯСА» ТА НА ПОЛІТИЧНУ ТЕМАТИКУ – ПЕРЕВАЖАЄ ПОБУТОВА ТЕМА. ОЧІЛЬНИК ШОУ – ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕВЕДУЧИЙ СЕРГІЙ ПРИТУЛА. СЬОГОДНІ ДО СКЛАДУ «ВАР'ЯТІВ» ВХОДЯТЬ АРТИСТИ: ВОЛОДИМИР ЖОГЛО, ВОЛОДИМИР КОВЦУН, ВІТАЛІЙ ТИЛЬНИЙ, СЕРГІЙ ПОЛУПАН, ВАЛЕНТИН СЕРГІЙЧУК ТА СЕРГІЙ ПРИТУЛА.

Пацани з «Вар'яти-шоу» прості, як дошка, щирі та відверті, тому ми хочемо, щоб нас такими сприймали і до нас такі ж люди приходили... Коли у нас збираються всі, від малого до великого, – це найбільша вітха...

– НЕ СЕКРЕТ, ЩО «НА П'ЕДЕСТАЛ» ПОШАНИ ШВИДШЕ СТАЮТЬ ГУМОРИСТИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПОЛІТИЧНУ ТЕМАТИКУ У СВОЇХ ВИСТУПАХ. ВАШ ГУМОР ВИКЛЮЧНО ПРО ПОБУТОВІ РЕЧІ, СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ, КОХАННЯ ТОЩО. АРГУМЕНТУЙТЕ, БУДЬ ЛАСКА, ТАКУ ЧІТКУ ПОЗИЦІЮ З ЦЬОГО ПРИВОДУ.

Володимир Ковцун: Я пишу жарти відколи граю в КВК і ніколи не любив тої політики. Того забили, того повішали, той втік і що далі... Тут все швидко змінюється. Він буде актуальний два-три роки, поки один і той самий президент чи якийсь скандальний депутат при владі. А алкоголіки будуть завжди, жінка з чоловіком будуть сваритися завжди, любовні ситуації під балконом також. Оце вічне.

Володимир Жогло: Так, абсолютно вірно. То вічне, з чого ми черпаємо. В Україні занадто багато політичного гумору. Ну, і сама діяльність Верховної Ради України величезне джерело для таких жартів. Є одне шоу, не буду його називати, де жартують виключно на політичну тематику. Відповідно вже немає сенсу. Забагато. Людям іноді хочеться просто відпочити, подивитися на сцену і впізнати себе у гумористичній замальовці. Сьогодні, я вважаю, велика проблема з інститутом сім'ї в Україні. Змінились певні уявлення про стосунки чоловіка і жінки. Мені здається, що у своїх мініаторах ми навертаємо людей до більш класичного розуміння сім'ї як такої.

– ЯКЩО ВСІ ЖАРТИ ВИ ПИШЕТЕ САМІ, А КОЖНОГО МІСЯЦЯ НОВА ПРОГРАМА, ТОДІ ЗВІДКИ ВИ ТО ВСЕ ЧЕРПАЄТЕ?

Володимир Ковцун: Я на то не вчився, не знаю звідки. От сів, наприклад, написати жарт чи мініатюру. Придумав сюжет, написав, перечитав, відкоригував і так ще декілька разів і виходить мініатюра. З якої, я просто впевнений, що будуть сміятися. У маленькому реченні має бути потужний жарт, коротенький. Я такі називаю ідеальними.

Володимир Жогло: У житті є так багато всього смішного. Звісно, не все зі свого досвіду. Є певні стереотипи, які ми відслідковуємо. Я особисто іноді беру жарти з життя своїх батьків. Бо то смішне.

– ЯКІ Є ТРАДИЦІЇ У ВАШОМУ КОЛЕКТИВІ?
Віталій Тильний: Основна наша традиція, яку ми започаткували ще на початку нашого шоу – не вживати алкоголь. Щоб відповідальніше ставитися до роботи, щоб глядач дивився на тверезе обличчя на сцені. За кожні випиті 20 грамів горілки Сергій Притула нас штрафує (авт. – говорить із серйозним виразом обличчя).

Є ще в нас традиція агукати перед виступом. Ставимо руки одна на одну, Притула кричить – Вар'яти! А ми всі – Агу, Агу, Агу! Збираємося силами і виходимо на сцену. Є ще традиція: перед виходом до глядачів ми співаємо одну пісню, ставимо кеди до купи, піднімаємо руки, плескаємо, так збираємося силами. Більше, як таких, традицій немає. Хоча з алкоголем я би відмінив (посміхається).

– ПЕРШЕ УКРАЇНОВНЕ ГУМОР-ШОУ ПОЧАЛО ДОЛАТИ КОРДОНИ. ДЕ ВЖЕ ВСТИГЛИ ПОЇЗДИТИ З КОНЦЕРТАМИ, ЯКІ ВРАЖЕННЯ? ЯКІ НОВІ МІСТА ПЛАНУЄТЕ ВІДАТИ З ВИСТУПАМИ?

Володимир Ковцун: У Празі ми були не раз, у Лондоні плануємо знову навесні, Канада у планах. В Англії пройшов концерт дуже круто. Працівники місцевогокладу, не розуміючи мови, сміялися і були вражені від того. Решта – всі діаспора. Напевно, більшість із західної України. І то був один з кращих концертів. Прага так само дуже круто сприйняла нас.



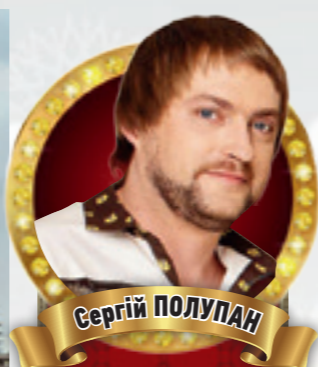
Володимир ЖОГЛО

(ЖОЖКА)
З дитинства мріяв стати священиком, але кагор попробував раніше, ніж вступив до семінарії. Знає про дієти все, бо жодна з них йому не допомогла, але все одно всі жінки його, бо він має міцний, сталевий, розкішний... ГОЛОС. Ненавидить сходи, бо панди не ходять, панди котяться. Любить кіно, музику, літературу, приємне спілкування, друзів, словом, все, що не стосується роботи. Мріє хоч раз у житті на концерті стрибнути в натовп, але боїться брати гріх на душу. Добрий, чуйний, веселий, комунікабельний, неodrужений.



Віталій ТИЛЬНИЙ

Віталік – це посмішка «Вар'ятів». Віталік – людина слова... слова з нього не витягнеш. З дитинства Віталік любив спорт, тому він дивиться всі спортивні канали. Він знає, що життя дається раз, тому він бере від життя все... бере і живе собі. Машини міняє, як шкарпетки...тому Віталік вже два роки ходить в одних шкарпетках. Жінка його дуже сварить, бо зранку треба поїсти... тому Віталік постійно робить їй їсти. Син Віталіка круглий відмінник... недавно він взяв золото, то його досі поліція шукає.



Сергій ПОЛУПАН

Ніколи нічого не говорить, бо знає таке, що Притула змусив написати розписку про нерозголошення. Грає на гітарі у «Вар'ятах», але іноді в маленьких містах виступає, як Олександр Пономарьов. Віртуоз, бо так віртуозно робити вигляд, що вміє грати на гітарі, може тільки він. Молодий, перспективний, харизматичний, але цим не користується, бо одружений. Любить дочку, готувати і грати.

Валентин Сергійчук: Дуже переживали, коли були у Лондоні, починаючи від Притули до адміністратора. Відчували дуже велику відповідальність. Проте вже після трьох хвилин концерту видихнули. Нас прийняли так, як в Україні не скрізь приймають. Коли Притула вийшов на свій перший конференс, йому не давали сказати слова, і це ще був не повний аншлаг. Коли ми вийшли виступати дуетом, публіка сміялася у тих місцях, де ніколи не сміялися раніше. Так їм було добре, люди побачили українське, рідне, це був один з найкращих концертів. Звісно, кожного разу хвилюєшся. І коли того немає, напевно, потрібно закінчувати роботу.

Після виступу у Лондоні, ми вже не так боїмося їхати за кордон. Можливо, ви виріжете те, що я зараз скажу, проте «Вар'яти» – це таке перше україномовне гумор-шоу, на яке

«ватник» не піде, гроші не заплатити, навіть через нашу назву. Працівникам будинків культури, де ми проводимо концерти, роздають десь вісім запрошень. Я так тішуся, коли бачу, як ті люди виходять із зали, та думаю собі, що недарма працюю. 900 людей залишилося сидіти, п'ять вийшло. «Ватнику» мова навіть вухо ріже і слава Богу, вони виходять з наших концертів і, дай Бог, вийдуть з нашої країни.

Сергій Полупан: Я взагалі не очікував, що зустріню в Лондоні як мінімум шість своїх знайомих, яких не бачив багато років. Взагалі був позитивний концерт, дуже теплий. Деякі жарти чи мініатюри хлопці не могли продовжити, через нескінчений сміх у залі. Жогло так само не міг співати, бо люди не могли заспокоїтись. Ми мусили секунд 15-20 ще чекати, поки вони насміються.



ПАЦАНИ З «ВАР'ЯТИ-ШОУ» ПРОСТІ, ЯК ДОШКА, ЩИРІ ТА ВІДВЕРТІ, ТОМУ МИ ХОЧЕМО, ЩОБ НАС ТАКИМИ СПРИЙМАЛИ І ДО НАС ТАКІ Ж ЛЮДИ ПРИХОДИЛИ... КОЛИ У НАС ЗБИРАЮТЬСЯ ВСІ, ВІД МАЛОГО ДО ВЕЛИКОГО, – ЦЕ НАЙБІЛЬША ВТІХА...

Думаю, народ просто скучив за тим всім, що бачили на сцені. Частіше після концерту люди залишаються сфотографуватися з Притулою. А за кордоном ніхто не розійшовся, поки не вийшли ще й ми для фото. Нам було дуже приємно. Усі були щасливі і задоволені.

– ОРГАНІЗАЦІЄЮ КОНЦЕРТІВ ВИ ТАКОЖ САМІ ЗАЙМАЄТЕСЬ?

Сергій Полупан: Є концертний директор, то я, і адміністратор – Марія. Закордонними концертами більше займається Сергій Притула. Були пропозиції цього року поїхати до Іспанії, у Штати. Проте необхідно спочатку знайти спільну мову з місцевими організаторами. Тому що, наприклад, поїхати в Америку виступати у двадцяти містах безкоштовно немає резону, тим більше, нам вистачає роботи в Україні.

Наступного року ми знову полетимо у Лондон виступати, сподіваємося, що все ж таки домовимось і про Америку, і про Іспанію. В принципі, ми всім ідемо назустріч, хто звертається і адекватно приймає наші пропозиції щодо співпраці.

Володимир Ковцун: Є люди, які мають зацікавитися. Вони запрошують самі. Ми не їздимо, нікого не шукаємо, у нас немає такого агентства, щоб ми робили рекламу за кордоном чи відправляли менеджерів у інші країни. Якщо доживемо до такого рівня, напевно, будемо мати собі таку агенцію.

– ВІТАЮ З ВИХОДОМ «ВАР'ЯТИ-ШОУ» НА НОВОМУ КАНАЛІ.

Володимир Жогло: Дякуємо. Ми продовжуємо співпрацювати з Новим каналом, знімати ще нові цикли «Вар'яти-шоу». Коли інтегруєшся у процес повністю, тоді не бачиш зі сторони всієї об'ємної картини. Тому я дуже переживаю перед кожним випуском.

Володимир Ковцун: Я якось до того ставлюся... Можливо, навіть дивитися не буду. Я собі маю справу, яка мені подобається, а воно само собою здоганяє. Це не те, що я гонюся за тим все життя.

Сергій Притула: Після прем'єри рейтинг чудовий. Відгук – 70/30 гарні і погані. Дякую усім хто з нами! Дякую тим, хто критикує АРГУМЕНТОВАНО. К

Спілкувалася НАТАЛІЯ УСТЬЯНЦЕВА



Валентин СЕРГІЙЧУК

Валік – наймолодший у колективі «Вар'яти-шоу», тому завжди за цигарками бігає... Владзьо. Бо Валік п'ять років ходив на карате. Попри те, що Валік в проєкті не дуже давно – він перший, хто, працюючи у «Вар'яти-шоу», купив собі квартиру – бо батьки на заробітках в Іспанії. Веселий, життєрадісний, позитивний – це не про нього, тут все абсолютно навпаки! Валік – позитивний, життєрадісний і веселий!

- Сергій Притула - Вар'яти-шоу**
- Наталія Довганич:** Шикарне шоу! «Вар'яти» – молодці. Надсилаю це шоу усім друзям, які знають українську і живуть за кордоном! Це велика радість для нашого, справді українського, телебачення!
Подобається · Відповісти · 25 · 11 листопада 9:32
- Андрій Чорний:** Приємно сидіти і дивитися гумор на ТБ українською мовою. Спасибі Сергію та «Вар'ятам» за хороший настрій!
Подобається · Відповісти · 15 · 9 листопада 2:10
- Людмила Місько:** ДЯКУЮ ЗА УКРАЇНСЬКЕ!
Подобається · Відповісти · 55 · 3 листопада 5:12
- Andrew Troyno до Сергій Притула – «Вар'яти-шоу»**
Це було круто!!! Дивився вас вперше і не востаннє!!! Команда просто крута. Ви як коток свіжого повітря на фоні москальського контенту. Дякую, дякую, дякую!!!!
Подобається · Відповісти · 21 · 3 листопада 1:44
- Юрій Сисун до Сергій Притула – «Вар'яти-шоу»**
Почалось!!! Зварювеш потроху навіть біля екрану!!! Це вже профі!!! Десь вже з якогось моменту ти вже не сидиш, в це не скинутих шкарпетках, у своїй, прогрійтій вечірніми приготуваннями квартирі, а вже перебуваєш у знайомому та приємно тісному та рідному «Пікассо»!!! Це Вони зробили – Вар'яти вміють, і вміють тільки вони, об'єднати глядач-артист в єдине ціле, в один якийсь запальний механізм-організм, де вже усі перейняті шоу, бо і шоу вони самі. Це справді бомбезно!!! Навіть на перекур не підеш – таке не пропускається!!! Це вдячність, це гонор, це наше, це – Вар'яти!!!
Подобається · Відповісти · 17 · 2 листопада 12:47
- Загороднюк Лена:** Жошка то жсть!!!!
Подобається · Відповісти · 7 · 31 жовтня 13:17
- Oksana Borisjuk:** Жошка – то зе бест!!!!
Подобається · Відповісти · 9 · 31 жовтня 15:05
- Włodzimierz Ostasz:** Ми любимо Вар'яти!!!!
Подобається · Відповісти · 29 · 12 жовтня 10:58
- Halina Vasilenko:** Вітаю! Вас і нас із народженням нового чудового веселого україномовного проєкту. «Вар'яти» – Ви найкращі.
Подобається · Відповісти · 33 · 3 жовтня 14:06
- Sofiya Bardiy:** Хлопці, я вас люблю!!! Скучаю за вами, бо вже двічі через проблеми зі здоров'ям пропускаю ваше шоу у Львові в «Пікассо»! Дякую, що ви є! У важкі часи суму і переживань, ви допомагали прожити ще один день! Хай вам щастить!
Подобається · Відповісти · 12 · 28 вересня 15:00
- Kowal Liliia:** Я дуже Вас люблю! Вас всі люблять! Про це говорять аншлагі! Цікаво було б дізнатися за всіх наших корифеїв гумору, українського гумору, а у нас їх чимало, старих геть, бо неформат, та й взагалі, а я хочу, щоб було в Україні інакше. Дякую!
Подобається · Відповісти · 18 · 16 вересня 5:47
- Людмила Буша:** Розірвали!!! Ви найкращі! Дай Боже вам того Карнегі-Холу якнайшвидше!!!
Подобається · Відповісти · 45 · 24 жовтня 22:07

КОРДОН

